

2011 nr 2
Fåglar
i Närke

Sylvia undata

Fåglar i Närke

Årg 34

2011 Nr2

Närkes Ornitologiska Förenings medlemstidning.

Redaktör och layout

Åke Lorin Brantströms gränd 12, 702 28 Örebro,
Tel. 019-24 49 32, 070-326 90 02.

E-post: ake.lorin@telia.com

Redaktionsgrupp

Ann-Margret Elmroth, Tel. 019-32 01 83,
070-637 15 95. E-post: elmroth@telia.com

Magnus Helleryd, Tel. 019-298 692, 070-238 37 93
E-post: magnushelleryd@hotmail.com

Marianne Johansson, Tel. 019-36 17 75,
070-656 63 69. E-post: marianne-j@telia.com

Helny Olsson, Tel. 019-29 90 03, 070-576 29 81.
E-post: helny@telia.com

Närkes Ornitologiska Förening

En ideell regionalförening av Sveriges Ornitologiska Förening, SOF.

Medlem i Närkes Ornitologiska Förening blir man genom att sätta in årsavgiften på plusgiro 430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357. Årsavgiften är för vuxen 160 kr, för familjemedlem 40 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdomsmedlem (13-20 år) 80 kr och barn (1-12 år) 40 kr. Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som utkommer med fyra nummer per år.

Adressändringar sänds till:

Närkes Ornitologiska Förening
c/o Hans Waern, Box 42, 692 21 Kumla.
E-post: hans@ekonoma.se

NOF:s föreningslokal

För sammanträden, litteratur, utställningsmaterial, holkar m m. Källarlokal med ingång gavel på gårds- sidan. Adress: Hagmarksgatan 9, Örebro.

NOF:s hemsida: www.nofnet.se

Du är välkommen att besöka NOF:s hemsida där du finner information om föreningens verksamhet.

Manusstopp
för **Fåglar i Närke 2011 nr3** är
den **15 augusti**

Omslag: Sävsångare. En akvarell av **Staffan Ullström**.

NOF:s styrelse

Ordförande och kassör

Hans Waern, Vilebacken 45, 692 36 Kumla,
Tel. 019-58 20 18, 070-492 53 51
E-post: hans@ekonoma.se el. hans.waern@telia.com

Vice ordförande och programansvarig

Ulf Jorner, Måbärsvägen 11, 703 75 Örebro,
Tel. 019-31 21 46, 070-661 66 55.
E-post: ulf.jorner@spray.se

Sekreterare

Lena Holm, Alnängsgatan 8, 703 62 Örebro,
Tel. 019-33 22 18, 0732-601 601
E-post: holm.lena@gmail.com

Övriga ledamöter

Bengt Jalsborn, försäljningsansvarig
Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro,
Tel. 019-12 70 80, 070-113 47 99.
E-post: b.jalsborn@glocalnet.net

Anders Kronhamn, inventeringsansvarig.
Västra Bangatan 3, 703 54 Örebro.
Tel. 019-18 90 12, 070- 551 22 12
E-post: anders_kronhamn@hotmail.com

Ronnie Lindqvist, exkursionsansvarig,
Bertil Waldéns gata 6, 702 15 Örebro,
Tel. 019-10 23 33, 070-262 14 17
E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Ami Sundén, tjejrubbssamordnare
Visthusgatan 6, 702 26 Örebro
Tel: 019-12 62 66, 070-944 73 00
E-post: amisunden@hotmail.com

Suppleanter

Håkan Carlestam, bitr. exkursionsansvarig
Engelbrekts gatan 13B, 702 12 Örebro
070-531 14 20
E-post: carlestam@gmail.com

Kent Halttunen, mediakontakt
Nygård, Norra Folkavi, 71991 Vintrosa
Tel: 019-18 99 41, 070-216 11 30
E-post: kent.halttunen@tele2.se

Ordföranden har ordet

Hans Waern

När jag skriver detta är det vår ute och när ni läser det är det försommar. Nu har alla våra flyttfåglar kommit tillbaka ifrån sina sydliga övervintringsområden. Just nu är den tid som vi alla längtar efter, när vinterns is och kyla ligger över oss. Passa på och var ute i naturen och njut av det du ser. Njut av tornseglarens svirrande, snabba flykt över ditt huvud och av näktergalens starka, smattrande sång. Njut av lövsångarens mjuka behagliga stämma och skönheten i fjäderdräkten hos alla de arter du träffar på. Gläd dig över gökens gokoande och vadarnas intensiva födosökande på diverse tångbankar. Tänk inte på fåglarna som du ser som bara ett kryss i protokollet, utan gläd dig och se skönheten även i våra vanliga arter. De arter som du längtar efter att se när de befinner sig på andra sidan jordklotet. Visst är det underbart att gå ute en tidig vårmorgon och höra en mängd arter sjunga för full hals och med stor intensitet. När man väl kommit upp ur sänghalmen är de tidiga morgontimmarna sköna med frisk och fräsch luft. När du sedan varit ute i naturen, så passa på och lägg in dina rapporter på rapporteringssystemet Svalan. Då kan andra få glädje av att se det du har hittat.

Nu till något helt annat. Undertecknad hade förmånen att representera NOF vid Sveriges Ornitologiska Förenings årsmöte, som i år ägde rum i Kroppefjäll, nära Mellerud i Dalsland, och varade i dagarna tre. På fredagen hölls en mycket intressant och lärorik skogsdag, där föredrag följde föredrag i en rasande takt. Föredragshållare från naturvården och även från stora skogsbolag turades om att förmedla kunskap om skogsfåglar och naturvård i skogsbruket. Vad som var positivt och som jag inte visste om, var att Sveaskog (Sveriges största skogsägare) har en inriktning om att 20 % av deras skogsareal ska skyddas som naturvårdsmark. Man har beslutat att avsätta så kallade Ekoparker på 36 olika ställen i landet. I

vårt landskap är ett område i Kilsbergen avsatt som Ekopark. Det är ett lovvärt initiativ och mycket positivt att naturvårdstänkandet fått så stort genomslag i deras verksamhet. Det är bara att hoppas att de även tar naturvårdshänsyn i den resterande produktionsskogen.

En mycket intensiv dag blev skogsdagen. Den följdes sedan av en god middag. Därefter fortsatte föredragen i två timmar till när flera olika medlemmar från Dalslands Ornitologiska förening visade bilder och berättade om sin verksamhet. Man kan säga att vi alla var en aning trötta i skallen när alla föredrag var över. Lördagen följdes sedan av ett ombudsmöte, där olika frågor togs upp. Vi hade först en inledande presentation av alla våra regionalföreningar och verksamhet som de bedriver. Något som skiljer vår förening, NOF, mot flertalet andra regionalföreningar är att många av de andra är paraplyorganisationer. De har många lokalklubbar under sig (ibland en i nästan varje större stad) och det är där i lokalklubbarna som den intresseskapande och gemenskapsfrämjande verksamheten bedrivs, såsom föreningsmöten och exkursioner m.m. Regionalföreningen ger ut en tidning och har hand om större frågor. I NOF gör vi allt detta eftersom vi i Närke inte har några lokalklubbar under oss.

Det var bara några få landskap som inte var representerade på ombuds- och årsmötet. Ett kännetecknande drag som kom fram vid presentationen var att alla föreningar hade arbetat mycket med vindkraftsfrågor, så det är en het och aktuell naturvårdsfråga landet runt. SOF informerade vidare om att en ny hemsida snart ska lanseras. Information lämnades även vid detta årsmöte om den framtida lösning, kedjan, som ska föra riksföreningen och de regionala föreningarna närmare varandra. Diskussion fördes om den stadgeändring som detta medför för riksföreningen och även kommer att behöva införas i de olika regionalförening-

arna. Den största förändringen blir att medlemsavgiften betalas in till SOF istället för till regionalföreningarna. Därifrån förmedlas avgiften sedan till respektive regionalförening. På så sätt kan både SOF och regionalföreningarna få fler medlemmar, vilket är bra när föreningen ska uttala sig i diverse frågor. Ju större antal medlemmar föreningen har, desto tyngre blir dess röst i olika frågor. SOF får en del av medlemsavgiften för de medlemmar som inte är med där och regionalföreningen får på samma sätt en del av avgiften för dem som inte är med regionalt.

Årsmötet hölls sedan på eftermiddagen, då sedvanliga punkter som tillhör ett årsmöte be-

handlades. Vi hade även tid att göra några exkursioner i markerna runt Kroppefjäll. Vi besökte ett naturskyddsområde vid namn Ranneberget. Ett mycket vackert skogsområde med gammal skog och djupa raviner. På söndagsmorgonen noterades bl.a. en tretåig hackspett där. Slutligen kan sägas att det var en mycket intressant och givande helg. Det är alltid roligt att träffa fågelskådare från skilda delar av landet och prata fågel. Jag får till slut önska er alla en riktigt SKÖN SOMMAR. Passa på och njut riktigt mycket nu av lediga semesterdagar och av alla sköna naturupplevelser som sommarmånaderna för med sig. Kom naturligtvis ihåg att ta kikaren med dig. MÅ GOTT!!! ◀

Omslagsbild: **Sävsångare** *Acrocephalus schoenobaenus*

Sävsångaren är 12.5 cm lång, har brunaktig, svagt mörkstreckad rygg, och vitaktig undersida. Den känns bäst igen på sitt långa, iögonfallande, gulvita ögonbrynsstreck som kontrasterar mot ett svart ögonstreck. Hjäsan är svart och övergumpen gulbrun. Den lever i våtmarker, där buskar är insprängda bland starr och vass. Den har två utbredningsområden i Sverige, ett i söder-öster och ett i Lappland på fjällsluttningarna. Den liksom rörsångaren kan sitta på ett lodrätt kavelunds- eller vasstrå genom att dra in det övre benet till kroppen och sträcka ut det nedre. Sävsångaren sjunger nästan hela dygnet men mest i skymning och gryning. Sången är rörlig, nästan frenetisk, omväxlande och lång och den innehåller både härmläten och skärande ljud men också välklingande, höga toner. Locklåtet är *tseck* och varningslåtet *trrr*. Ibland utför den sångflykt. Den anländer i allmänhet från södra Afrika i maj en vecka före rörsångaren och honan bygger boet av strån och mossor i en låg buske eller starrtuva. Hon lägger 6 gulvita och mörkfläckiga ägg i början av juni och ruvar dem själv i ca två veckor. Sävsångaren lever huvudsakligen på bladlöss men tar allehanda smådjur. Flytt-

ningen söderut påbörjas i augusti och pågår till oktober. Sävsångaren gick starkt tillbaka på 1970-talet men har återhämtat sig något.

Nya NOF-medlemmar

Styrelsen har beslutat att presentera nya medlemmar med början i detta nummer. De medlemmar som tillkommit efter nyår fram till och med maj månad återfinns nedan och alla hälsas välkomna i föreningen. Rubriken kommer att återkomma i varje nummer av FiN.

Per-Olov Almquist, Kärrvägen, Örebro
Berit Berg, Holländaregatan, Örebro
Ingrid Björklund/Mats Lindquist, Noravägen, Karlskoga

Hans-Olov Brorsson, Fjärilsvägen, Örebro
Pia Bro-Nygårds, Viktoriagatan, Örebro
Håkan Carlestam, Engelbrektsgatan, Örebro
Bo Danielson, Västå Strand, Örebro
Hans Ejnarsson/Jenny Lundberg, Hättängsvägen, Ervalla

Ingrid Eriksson, Länsmansgatan, Örebro
Hugo Frisk, Mellangårdsvägen, Örebro
Carin o Bengt Gustavsson, Granrisvägen, Örebro
Ingrid Gustavsson, Oskarsplatsen, Örebro
Mårten Gustavsson, Vallby, Vretstorp
John Hall, Ekebergsgatan, Örebro
Anders Holm, Stenfastagatan, Örebro
Sandra Korsvall, Jeremiasvägen, Örebro
Sven-Åke Larsson, Mosås, Örebro

Hans Molin, Babelsvägen, Pålshoda
Leif Paakonen, Fågelåsen, Åtorp
Niklas Persson, Trädgårdsgatan, Kumla
Birgit Steffenstorpet, Djurklouv. Odensbacken
Charlotte Sundeman, Jeremiasvägen, Örebro
Bernt Åkerling, Husarvägen, Örebro ◀

Detta nummer

Nummer 2 i FiN innehåller av tradition fågelrapporten för Närke år 2010. Årets utgåva tar

upp ungefär samma utrymme i tidningen som förra årets. Då slopades alla rapporter från exkursioner och medlemsmöten. Vi har i år valt att ta med ungdomssidan och några exkursions- och mötesrapporter för att i detta nummer och tillfälligt slopa OBSat i Närkemarker. Rapporterna tas med i nästa OBSat som således kommer att redovisa perioden mars till augusti. Redaktionen hoppas att ändringarna är acceptabla för er läsare och vi önskar er alla en trevlig sommar. ◀

Ny styrelsemedlem

Håkan Carlestam

Foto: Håkan Carlestam

Jag har varit fågelintresserad i mer än femtio år, och skådat fågel i väldigt många länder runtom i världen. Ofta under ganska strapatsrika förhållanden. Den svenska vintern är lång och en eller två utlandsresor kortar den betydligt. Här hemma samlar jag på årsarter. Det är ett utmärkt sätt att behålla sina kunskaper. När man planerar sin dag hittar man alltid någon art på obslistan man inte har sett, och då får man ett uppslag till vad man ska göra den dagen. Det fantastiska är att objekten aldrig tar slut, för varje nyår börjar spelet på nytt. Skådningen gäller inte bara fåglar, utan sen finns ju också allt runt omkring, växter, insekter och däggdjur.

Fågelskådningen har en viktig social funktion också. När man är ute, träffar man alltid någon man kan prata med en stund. ◀

Håkan betraktar en pingvin

Fågelrapport för Närke 2010

RRK Närke har under året bestått av Peter Gustafson, Andreas Sandberg, Anders Kronhamn, Johan Åhlén och Lage Johnson. Tyvärr lämnar Anders Kronhamn vår "populära" grupp i och med att han detta år flyttar till asfalten i vår kungliga huvudstad. Anders skall ha stort tack för ett mycket gott arbete under de tre år han varit med.

Fågelåret 2010 i Närke kommer vi som fått uppleva det nog alltid att minnas på grund av vädret. En riktigt kall och snörik vinter följdes av magnifika översvämningar på närkeslätten. Liknande vatten speglar på åkrarna har vi inte varit med om sedan

mitten av 60-talet.

Enda nya art för landskapet nummer 322 i ordningen blev sydnäktergal som något tursamt hittades sjungande vid Fornskinns mossen i Kvismaren. Det tursamma bestod i att en kalv stod på vä-

gen och tvingade en bil innehållande årets skådare med matjord i fickorna att stanna alldeles bredvid en för fullt sjungande ny art för landskapet. Centrala delarna av Kvismaren var över huvud taget mycket hett under våren med förutom sydnäktergalen även noteringar av vitryggig hackspett och mindre sumphöna.

Övriga noterbara händelser som sticker ut under året var första lyckade häckningen av ängshök och det massiva rastandet av mindre sångsvan under våren.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Årlig vårgäst om än sparsam. 2010 blev dock ett lysande undantag. Klassiska svanlokalen Tysslingen fick se sig besegrad och det med råge. En bitvis oskördad och översvämmad åker vid Västra rakan i Kvismaren visade sig bli rena mindre sångsvanmagneterna. Som mest rastade det tresiffrigt med svanar vilket är rekord i landskapet. Även för övrigt rapporterad flitigt och framtiden får utvisa om det var en tillfällighet eller om det är en ny företeelse vi just sett en början på. En höstrapport är normalt.

Vår: 1 ex str N Ruinen, Tysslingen 25.3 (Bengt Jalsborn). 10 ex rast Rännestamaden, Tysslingen 30.3 (Karl-Ola Karlsten, Olle Liljedahl). 10 ex rast Lövholmen, Kvismaren 31.3 (Mats Weiland, Magnus, Bernt Jerlström). 4 ex rast samt 14 ex str NO Rävångsmaden, Rynningeviken 2.4 (Leif Sandgren, Lennart Eriksson). 6 ad rast Husön, Kvismaren 2.4 (Albin Lundkvist). 3 ad rast Råsta, Stora Mellösa 2.4 (Anders Jacobsson). 103 ex rast Kvismaren 8.4 (Magnus Friberg, Ola Strand). 1 ex str N Äslaholmen, Kvismaren 23.4 (Håkan Carlestam).

Höst: 1 ex rast Västkärr 13.10 (Kent Halttunen).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Den rikskända sångsvanrastplatsen Tysslingen dominerar som vanligt fyndbilden. Efter en lång och kall vinter skrevs årets toppnotering inte förrän den 10.4 med 3363 ex. Det är hela 17 dagar senare än både 2008 och 2009. Den 29.3 passerades tusenstrecket. Framöver var det gott om svanar till

och med den 12.4. Sedan var det slut på det roliga. Under denna period rastade också som mest ca 500 ex på översvämningar i Kvismareområdet.

Vår: Högsta noteringar vid norra Tysslingen enligt följande. 1023 ex 29.3. 2064 ex 30.3. 1872 ex 31.3. 1800 ex 31.3. 1749 ex 1.4. 2612 ex 2.4. 2571 ex 3.4. 2659 ex 4.4. 2968 ex. 3274 ex 6.4. 3336 ex 8.4. 3130 ex 8.4. 2911 ex 9.4. 3363 ex 10.4. 2893 ex 11.4. 2188 ex 12.4 (Helny Olsson, Bengt Jalsborn, Karl-Ola Karlsten, Olle Liljedahl, Ronnie Nederfeldt, Hans Waern m.fl.).

Höst: Årets toppnotering gäller 200 ex rast Västkärr 17.10 (Kent Halttunen).

Sädgås *Anser fabalis*

Som vanligt ymnigt rapporterad. Såväl våren som höstens maxsiffror något lägre än vi vant oss vid. Dock klart imponerande ansamlingar i framför allt Kvismareområdet.

Vår: 5120 ex rast Kvismaren 3.4 (Lage Johnson). 3000 ex rast Västra rakan, Kvismaren 4.4 (Per Wedholm, Ulrika Granbom). 1000 ex Sankängen, Vibysjön 6.4 (Hans Waern).

Höst: 11151 ex Kvismaren 20.9 (Ola Strand). 1200 ex Reningsdammen, Vretstorp 2.10 (Kent Halttunen). 2500 ex rast Bondevrak 637, Segersjö 10.10 (Lage Johnson). 13500 ex Kvismaren 11.10 (Ola Strand). 2100 ex rast Bondevrak 637, Segersjö 13.10 (Lage Johnson). 1200 ex rast Gymningemaden, Tysslingen 13.10 (Kent Halttunen). 15300 ex Kvismaren 25.10 (Ola Strand). 1500 ex rast Hidingekärret, Hidinge 30.10 (Kent Halttunen).

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

10 st rapporter finns på sädgås med rossicuskaraktärer. 2 st med frågetecken bakom. Antalet rapporter är sannolikt missvisande. Rasen förekommer troligen något mer talrikt, åtminstone periodvis.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Arten uppträder regelbundet i landskapet under vår- och höstrast. Kvismareområdet är säkraste platsen för studier av arten. Den 12.4 sågs även två halsmärkta individer vid Kilsgården, Kvismaren (Anders Kronhamn). Dessa var märkta i Umedeltat den 19.4 2009 och hade tillbringat vintern i Nederländerna och Belgien.

Vår: 220 ex rast Nynäs åkrar, Kvismaren 12.4 (Lage Johnson).

Höst: 285 ex Rysjön, Kvismaren 16.10 (Per Karlsson Linderum).

Bläsgås *Anser albifrons*

Regelbunden rastare i landskapet såväl vår som höst. Betydligt talrikare under våren dock. Några antal sticker ut. Anmärkningsvärt fåtalig under hösten.

Vår: 80 ex rast Kvismaren 11.4 (Lage Johnson, Johan Åhlén). 160 ex rast Gymninge, Tysslingen 25.4 (Toni Berglund).

Höst: 5 ex Kvismaren 11.10 (Ola Strand).

Ekonomia
Redovisningskonsult AB
Tel. 019-58 10 45

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Fjällgås *Anser erythropus*

Åter ett knapert år för arten i landskapet. Endast observerad vid fyra tillfällen, alla under hösten. Av datumen att döma rör det sig troligen om två olika fåglar. Observationen från 11.10 rapporteras röra sig om en icke färgmärkt fågel. Övriga observationer nämner varken ålder eller ev. märkning. Skärpning!

Höst: 1 ex födosökande Hammarmaden, Kvismaren 15.9. (Bernt Jerlström). 1 ex Kvismaren 20.9. (Ola Strand). 1 ex rast Västra rakan, Kvismaren 8.10 (Anders Bertebo, Bo Runesson m.fl.). 1 ex födosökande Västra rakan, Kvismaren 11.10 (Kjell Isaksen).

Grågås *Anser anser*

De högsta rastsiffrorna redovisas.

Vår: 500 ex rast Hammarmaden, Kvismaren 22.3 (Elisabeth Svensson). 500 ex rast Rännesta, Tysslingen 4.4 (Lasse Sunnerstig). 500 ex rast Västra rakan, Kvismaren 7.4 (Björn Jönsson).

Höst: 2000 ex Hammarmaden, Kvismaren 28.7 (August Thomasson). 2000 ex Nynäsängen, Kvismaren 21.8 (Håkan Persson). 2000 ex stationär Rysjön, Kvismaren 26.8 (Bo Runesson, Anders Bertebo). 2600 ex Kvismaren 8.9 (Ola Strand). 3800 ex Kvismaren 20.9 (Ola Strand). 1950 ex rast Boglundsängen 4.10 (Sune Johansson). 1800 ex Blackstaån, Tysslingen 24.10 (Kent Halttunen).

Stripgås *Anser indicus*

Saknades 2009 men åter på Näckelistan 2010. Ett enormt vilt exemplar som under en vecka blev två år årets resultat.

Höst: 1 ex sågs i Kvismareområdet 26.9-17.10 (Erik Törnvall, Håkan Junkes m.fl.). 2 ex sågs 28.9-29.9 och 5.10 (Stickan Hallemark, Magnus Friberg, Jan Gunnarsson m.fl.).

Snögås *Anser caerulescens*

1 ex vit fas blev årets resultat av denna icke årliga gäst. Rastade under några timmar i Kvismaren.

Vår: 1 ex födosökande Hammarmaden, Kvismaren 29.4 (Rolf Hagström m.fl.).

Prutgås *Branta bernicla*

Sämsta året för arten på 2000-talet.

Vår: 4 ex str NO Klåvudden, Harge 19.5 (Stickan Hallemark). 6 ex str N Klåvudden, Harge 30.5 (Kent Larsson, Rolf Engwall). 2 ex str Stora Röcknen, Vättern 7.6 (Leif Sildén).

Höst: 22 ex str Råby, Stora Mellösa 27.9 (Leif Sildén).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Fortsatt god tillgång på arten i landskapet. De senaste årens nya företeelse med tusenhövdade höstrastande flockar i Kvismaren fortsatte. De högsta antalen redovisas nedan. Antalet häckande par är svårt att uppskatta. Rapporteringen skvallrar om ca 10 par. Sannolikt är mörkertalet stort. Stora delar

av norra Vätterns skärgård, artens starkaste fäste, är endast delvis besökt. I Oset finns ett mindre antal par som varje år producerar. Sjöar som Sottern och Värningen hyser något enstaka par.

Häckning: 2 ex bobygge Klåvudden, Vättern 22.5 (Leif Sildén). 6 ad i par med 9 pull Bastedalen, Harge 14.6 (Nils-Erik Ström). 15 pull Forsaviken, Harge 15.6 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 3 pull Gäddviken, Värningen Nr 29.6 (Jan-Olov Ragnarsson). 17 pull Almbyängen, Oset 17.7 (Anders Jacobsson). 2 ad i par stationär Dampudden, Sottern 26.7 (Andreas Gullberg).

Höst: 1050 ex Hammarmaden, Kvismaren 27.9 (Ola Strand). 1000 ex rast Hammarmaden, Kvismaren 4.10 (Bernt Jerlström, Åke Lorin). 1000 ex Hammarmaden, Kvismaren 6.10 (Per Karlsson Linderum). 1250 ex rast Kvismaren 7.10 (Leif Sildén). 1315 ex rast Öbyåtern, Kvismaren 10.10 (Magnus Friberg). 1340 ex Kvismaren 11.10 (Ola Strand). 1100 ex Öbyåtern, Kvismaren 17.10 (Ola Strand). 1200 ex rast Öbyåtern, Kvismaren 19.10 (Ola Strand).

Gravand *Tadorna tadorna*

Ur en historisk synvinkel ger 2010 fortsatt god tillgång på gravand i landskapet. På senare år verkar vi få fler fåglar som väljer att rasta under kortare eller längre tider. Går vi tillbaka 10-20 år var de allra flesta sträckande fåglar. Vi fortsätter att redovisa alla observationer. Höstobservationerna i Kvismaren kan eventuellt röra sig om samma fågel/fåglar som varit platsen trogen under en längre tid.

Vår: 2 ex rast Gällersta 1.4 (Lage Johnson m.fl.). 1 hane rast Rännestamaden, Tysslingen 5.4 (Helny Olsson, Olle Liljedahl m.fl.). 2 ex förbifl. Södra tornet, Tysslingen 7.4 (Johan Åhlén, Leif Eckmann). 3 ex rast Silvernäset, Harge 25.4 (Leif Sildén). 1 ex rast Södra tornet, Tysslingen 1.5 (Anders Kling, Thomas Eriksson m.fl.). 4 ex rast Rysjön, Kvismaren 3.5 (Jan Rees). 3 ex förbifl. Klåvudden, Harge 10.5 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 3 ex Blackstaåns mynning, Tysslingen 18.5 (Lage Johnson). 1 ad hane Rysjön, Kvismaren 23.5 (Åke Pettersson).

Höst: 1 1K rast Fränabotten, Kvismaren 21.8-22.8 (Håkan Persson, Kent Larsson m.fl.). 4 ex förbiflygande Hjälmarsholm, Segersjö 24.8 (Lage Johnson). 1 1K str SV Hammarbron, Kvismaren 25.8 (Johan Åhlén). 2 1K stationär Boglundsängen 6.9-10.9 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 1K stationär Rysjön, Kvismaren 7.9 (Stickan Hallemark). 1 1K rast Rysjön, Kvismaren 11.9 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson). 1 1K rast Hammarmaden, Kvismaren 11.9 (Benny Fredriksson). 2 1K stationär Nynäsängen, Kvismaren 12.9 (Kent Larsson, Christer Sölveling m.fl.). 1 1K Rysjön, Kvismaren 14.9-15.9 (Per Karlsson Linderum, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 18.9 (Johan Åhlén). 1 ex förbifl. Fiskingemaden, Kvismaren 3.10 (Ove Pettersson). 1 ex förbifl. Hammarmaden, Kvismaren 11.10 (Magnus Friberg).

Mandarinand *Aix galericulata*

Två fynd av 1-2 ex blev 2010 års resultat. Trenden är svagt ökande. Sedan 2005 nära nog årlig. Saknades dock 2009. Det skiljer bara en dag på årets observa-

Arthane

Foto: Jan-Olov Ragnarsson

tioner så det går inte att utesluta att det gäller samma individ. Det kanske till och med är troligt.

Vår: 1 ex födosökande Reningsverksdammen, Kumla 22.4 (Bernt Jerlström). 1 ex Örebro sluss 23.4 (Mats Eriksson).

Bläsand *Anas penelope*

Arten fortsätter att rasta talrikt på lämpliga lokaler i landskapet. I år med några riktiga toppnoteringar som redovisas nedan. Den högsta gäller dock sträckande fåglar vilket får förmodas ha varit en ståtlig syn. Fortsätter att uppträda under häckningstid vilket mer och mer för tanken till eventuell häckning. Vem blir först att hitta en kull bläsänder?

Vår: 325 ex Bärsta åkrar, Kvismaren 18.4 (Per Karlsson Linderum). 150 ex Rysjön, Kvismaren 24.4 (Leif Eckmann, Christian Allén). 360 ex rast Bärsta åkrar, Kvismaren 24.4 (Peter Gustafson). 40 ex rast Hammarmaden, Kvismaren 24.4 (Peter Gustafson). Totalt minst 550 ex i Kvismareområdet denna dag. 285 ex rast Rysjön, Kvismaren 25.4 (Åke Pettersson).

Höst: 200 ex rast Rysjön, Kvismaren 12.9 (Joakim Johansson). 410 ex rast Hammarmaden, Kvismaren 21.9 (Anders Karlsson). 316 ex födosökande Västra dammen, Boglundsängen 25.9 (Sune Johansson). 400 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 26.9 (Leif Sandgren). 1155 ex str SV Bondevrak 637, Segersjö 26.9 (Lage Johnson). 200 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 27.9 (Ulf L Larsson). 221 ex str SV Bondevrak 637, Segersjö 27.9 (Lage Johnson). 200 ex rast Boglundsängen 9.10 (Joakim Johansson).

Snatterand *Anas strepera*

Uppträdande likt tidigare år. Det häckande beståndet tycks stabilt eller svagt ökande. Väl representerad i Kvismareområdet. Som mest sågs 4 st ungfåglar i Rysjön samtidigt. Även Oset och Rynningeviken synes vara säkra platser för fortplantning. Lägg till de näringsrika vikarna på Storhjälmaren och du har

snatterandens huvudsakliga utbredningsområde i Närke. Även antalet rastande fåglar i framför allt Kvismaren ökar. 2010 till rekordhøgt antal.

Noterbart: 90 ex Rysjön, Kvismaren 19.6 (Hans Waern, Daniel Steen). 300 ex rast Rysjön, Kvismaren 12.9 (Joakim Johansson). 500 ex Rysjön, Kvismaren 16.10 (Per Karlsson Linderum). 500 ex Rysjön, Kvismaren 20.10 (Björn Wennberg).

Kricka *Anas crecca*

Att räkna rastande krickor och andra simänder i är en grannliga uppgift. I alla fall om man befinner sig i Kvismaren under vår och höst. En hög vårnotering finns. Denna tror jag med lätt-

het kan överträffas om några personer bestämmer sig för att räkna de olika dellokalerna i Kvismaren samtidigt. Det är bara att vara så god!

Vår: 1530 ex rastande 24.4 fördelade på 630 ex Husön samt 900 ex Hammarmaden, Kvismaren (Peter Gustafson).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

Amerikansk kricka sågs nu för fjärde året i följd och får väl snart anses årsviss. I år dessutom sedd på tre lokaler även om Rrk gör bedömningen att det rör sig om två individer. Löten i Kvismaren blev nu för första gången på tre år utan observation. Årets rapporter följer här.

Vår: 1 ad hane Södra tornet, Tysslingen 18-20.4 (*Leif Eckmann, Stefan Karlsson m.fl.). 1 ad hane Blackstaåns mynning, Tysslingen 24.4 (Thomas Eriksson). 1 ad hane stationär Sankängen, Vibysjön 26.4-4.5 (Bengt Jalsborn, Tage Carlsson, Lennart Eriksson, m.fl.).

Stjärtand *Anas acuta*

2010 får sammanfattas som ett tämligen mediokert stjärtandsår. Inga observationer överstigande 100 ex under vår- och höststräck. Fynd från första hälften av juni finns av 1-2 adulta hanar i Kvismaren, södra Tysslingen och Värnsta, Viby. Dock inget som direkt tyder på någon häckning. För andra året i rad övervintrade en hona i Kumla sjöpark.

Höst: 79 ex rast Rysjön, Kvismaren 13.9 (Karl Gustav Schöllin). **Vinter:** Reningsverksdammen, Kumla 2.1-20.3 (Frank Tholfs-son, Håkan Persson). Denna fågel var kvar sedan 2009. 1 hona stationär Reningsverksdammen, Kumla 4.12-31.12 (Anders Jacobsson, Ove Pettersson).

Årta *Anas querquedula*

Fortsatt sparsamt förekomst även om en viss ljusning kan skönjas. En genomgång av rapporteringen ger följande ytterst preliminära resultat. Kvismarområdet 4 par. Tysslingen 2 par. Oset 2 par. Rynningeviken 2-3 par. Sankängen Vibysjön ev 1 par. Totalt 10-12 par vilket följer de senaste årens mönster. Ingen säker ungvull är observerad. En intressant rapport finns dock. 7 honfärgade, troligen 1k - fåglar födosökande Rysjön, Kvismaren 3.8 (Johan Åhlén).

Skedand *Anas clypeata*

Det går i princip att lägga kopieringspapper under 2009 års rapport om skedand. Under häckningstid noterad väl spridd i Kvismareområdet. Dessutom i Oset, Rynningeviken, Boglundsängen, Tysslingen samt Sankängen-Vibysjön. Högsta antal i Rysjön under hösten marginellt högre än förra året och under genomsnittet för 2000-talet. En försiktig gissning stannar på max 20 par i landskapet.

Häckning: En eller eventuellt två olika kullar innehållande 8 pull noterad i Rysjön, Kvismaren 17.7-7.8 (Anders Jacobsson, Jan Hägg m.fl.).

Höst: 60 ex rast Rysjön, Kvismaren 12.9 (Kent Larsson). 69 ex rast Rysjön, Kvismaren 17.10 (Ola Strand).

Brunand *Aythya ferina*

Allt magrare uppträdande för brunanden i landskapet. I år åter endast rapporterad från Oset med ungvullar. Om man nu kan kalla en unge för en kull? Under parnings- och häcktid även magert noterad från Kvismaren, Rynningeviken, Boglundsängen, reningsdammen Vretstorp, Västkärr samt Seger-sjöområdet i Hjälmarén. Inte heller några större ansamlingar under sträckperioderna.

Häckning: 1 pull Ormestaångarna, Oset 9.6-24.6 (Åke Pettersson, Leif Carlsson).

Bergand *Aythya marila*

Åter ett mediokert år för denne synnerligen tillfälliga besökare. Uppträdandet på Närke säkraste vårlokal för bergand, Klåvudden Vättern, var direkt dåligt. De senaste årens med bergandsmått mätt ymniga uppträdande i Hjälmarén blev det heller ingen repris på.

Vår: 1 ad födosökande Kvismaren 6.4 (Gunnar Selstam). 1 honfärgad stationär Rysjön Kvismaren 25.4 (Johan Åhlén m.fl.). 2 ex str N Klåvudden, Harge 26.4 (Lage Johnson). 4 ex Klåvudden, Harge 2.5 (Rolf Engwall). 4 ex Klåvudden, Harge 4.5 (Kent Halttunen). 4 i par str N Klåvudden, Harge 10.5 (Andreas

Sandberg, Peter Gustafson) 2 i par Oset 10.6 (Håkan Carlestam).

Höst: 3 ex honfärgade rast Strandpromenaden, Rynningeviken 7.11 (Kjell Brandin, Olle Liljedahl m.fl.).

Ejder *Somateria mollissima*

Det var länge sedan det bjöds på större ejderflockar i Vättern under vårsträcket. 2010 blev året då det blev verklighet igen. Vättern är för övrigt enda platsen med observationer under året. Totalt sågs ca 126 ex under 13 observationsdagar mellan 18.4-7.6. Höstnoteringar saknas helt. Fåglar i juni är förvisso ingen sensation, men väl sällsynta.

Vår: Högsta noteringar blev 45 ex rast Klåvudden, Harge 26.4 (Lage Johnson, Peter Gustafson). 32 ex rast Klåvudden, Harge 11.5 (Leif Eckmann, Toni Berglund). Sent vårfynd var 9 ex rast Stora Röcknen, Vättern 6.6 samt 1 hona på samma plats 7.6 (Leif Sildén). Peter Gustafson

Alfågel *Clangula hyemalis*

Mycket nyckfullt uppträdande som vanligt. Vårsträcket vid Klåvudden, Vättern är väl det enda säkra kortet vi har i landskapet. En stor dos fingertoppskänsla krävs dock för att pricka rätt dagar. I år ytterst få observationer. Dock sticker en ett antal ut rejält. Fåglarna vid Silvernäset och Klåvudden den 2.5 gäller samma individer.

Vår: 1 ex Klåvudden, 2 ex str Klåvudden, Harge 2.5 (Anders Kling, Anders Kronhamn, Marianne Johansson m.fl.). 3 ex förbifl. Silvernäset, Harge 2.5 (Leif Sildén). 13 ex str N Nydalen, Harge 2.5 (Ove Pettersson). 1 hane rast Klåvudden, Harge 10.5 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 2 ex rast Klåvudden, Harge 11.5 (Toni Berglund, Tage Carlsson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Höst: 1 ex stationär Göksholm 31.10 (Anders Karlsson). Peter Gustafson

Sjööorre *Melanitta nigra*

Landskapets sjöorrelokal nr 1 är förstas Norra Vättern och företrädesvis lokalen Klåvudden. I år noterades under vårsträcket arten med uppskattningsvis 775 ex under 26 observationsdagar. Detta under tiden 12.4-7.6. Antalet är lågt i jämförelse med övriga år på 2000-talet. Högsta dagssiffra blev blygsamma 120 ex. I övrigt fortsätter arten att rasta i låga antal ibland på de mest konstiga lokaler. Ett högt höstantal är värt att notera

Vår: 120 ex rast Klåvudden, Harge 10.5 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson).

Höst: 70 ex Rynningeviken 11.9 (Håkan Carlestam, Leif Eckmann). 74 ex rast Hjälmarén Nrk 11.9 (Leif Sildén). På Svalan går det inte att avgöra om detta eventuellt rör sig om samma fåglar.

Svärta *Melanitta fusca*

Svärta observerades under 24 dagar med ca 651

ex vid norra Vättern och företrädesvis vid Klåvud-
den. Detta under tiden 25.4-7.6. Siffrorna kan nog
betecknas som normala. Arten är dock rapporterad
i över det normala antalet under årets sista sex må-
nader. Även ett vinterfynd vilket är helt i linje med
senaste årens iakttagelser.

Vår: Maxantal. 150 ex rast Klåvudden, Harge 6.5 (Helny Olsson,
Benny Fredriksson).

Sommar: 7 ex rast Åviken, Vättern 25.7 (Yngve Ericson).

Höst: 27 ex rast Brearen Storhjälmaren 14.8 (Leif Sildén,
Ola Strand). 1 ex förbifl. Storhjälmaren 19.8 (Leif Sil-
dén). 16 ex rast Storhjälmaren 11.9 (Leif Sildén). 2 ex str
Dimbobaden 16.10 (Leif Sildén). 1 ad hona rast Rysjön,
Kvismaren 24.10 (Sune Johansson, Ronnie Nederfeldt).

Vinter: 2 ex rast Silvernäset, Harge 1.12 (Nils-Erik Ström,
Håkan Carlestam).

Salskrake *Mergus albellus*

Uppträdde normalt, om vi mäter antal observations-
dagar. Antalsmässigt får vi gå tillbaka till 2005 för
att hitta lika låga höstsiffror. Arten orkade inte upp
i 100 ex någon gång denna höst. Under sommar-
halvåret saknas rapporter mellan 4.5 - 18.8. Inte
heller gjordes några vinterobservationer. Högsta
vår- och höstsiffror redovisas.

Vår: 20 ex Yxnäsa udde Segersjö 11.4 (Ove Pettersson).

Höst: 43 honfärgade Strandpromenaden, Rynningeviken 30.10
(Lennart Eriksson, Olle Liljedahl). 63 ex Ässön 25.10 (Ola
Strand). 80 ex födosökande Ässöbron 4.11 (Stickan Hallemark).

Rapphöna *Perdix perdix*

Observationer finns från nio lokaler. Under året gjor-
des dock inte mer än ett trettio observationer och
nästan hälften av dessa rörde fåglarna runt Helgesta.
Noterbart är även avsaknaden av observationer i NV
delarna, runt Tysslingen till exempel.

13 ex stationär Helgesta, Odensbacken 1.1-4.12 (Håkan Persson
m.fl.). 5 ex Egby, Segersjö 18.1-5.12 (Thord Eriksson m.fl.). 6
ex Vreta, Hardemo 25.1 (Jan Gunnarsson). 2 ex Björka lertag
27.3-7.8 (Hans Waern m.fl.). 1 ex spel. Råstasjön, Kvismaren
14.6 (Anders Karlsson). 1 par Ytterby, Odensbacken 26.6 (Lage
Johnson). 2 ex Säbylund, Kumla 2.9 (Håkan Persson). 1 ex Öns
åkrar, Kvismaren 12-16.10 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson).
2 ex födosökande Kilsmo 12.11-22.12 (Stig Enetjärn).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Årets första vaktel noterades först den 2.6. Det är
det senaste förstafyndet på över tio år. Därefter
hördes minst 31 vaktlar fram till 5.8. Ungefär
hälften av dessa noterades i ett stråk från Råsta-
Frommesta, Ekeby. Årets summa är en av de lägsta
på 2000-talet.

Fenologi: 1 ex spel. Frötuna 2.6 (Bo Runesson). 1 ex spel. Södra
Tysslingen 5.8 (Lennart Eriksson).

Storlom *Gavia arctica*

Årets första och sista observation gjordes vid Bon-
devrak. De första individerna dyker för det mesta
upp runt 1 april. På hösten gäller det motsatta, de
sista individerna kan lämna oss i princip när som
helst.

Fenologi: 1 ex Bondevrak, Segersjö 4.4 (Lage Johnson). 1 ex
str SV Bondevrak, Segersjö 10.10 (Lage Johnson)

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Tidigare under 2000-talet har det häckat mellan
5 och 10 par årligen. Årets två häckningar med 5
flygga ungar innebär med andra ord ett katastrofår
för smådoppingen i landskapet. Förutom de få häck-
ningarna gjordes väldigt få observationer, även på
de tidigare säkra häcklokalerna. Nedan redovisas
samtliga observationer som gjordes under året

Häckningar: 2 par Västra dammen, Boglundsängen 14.4-10.10
(Sune Johansson m.fl.). 3 pulli Västra dammen, Boglundsängen
26.8-10.10 (Sune Johansson m.fl.). 2 1K Rysjön, Kvismaren
16-21.8 (Johan Åhlén m.fl.).

Vinter: 3 ex Reningsverksdammen, Kumla 1.1-27.2 (Hå-
kan Persson m.fl.). 1 ex Hallsberg 22.2 (KG Andersson).
2 ex Kumla sjöpark 26.10-31.12 (Håkan Persson m.fl.).

Övriga observationer: 1 ex Almbyängen, Oset 14.4 (Gunnar
Nilsson m.fl.). 1 ex Domarkärret, Almby 15.4 (Håkan Junkes).
1 ad Äslasjön, Kvismaren 5.5-15.6 (Åke Lorin m.fl.). 1 ex
Myrömaden, Rynningeviken 8-14.5 (Leif Sandgren, Kjell
Hammelin). 1 ex Vattenparken, Rynningeviken 17-28.5 (Leif
Sandgren, Anders Eng). 1 ad Rysjön, Kvismaren 29.6-6.8 (Jo-
han Bergquist m.fl.). 2 ex Reningsdammen, Vretstorp 21.8-24.9
(Kent Larsson m.fl.). 1 ex Atleverket 4.9-2.10 (Bo Ståhl). 1 ex
Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Ola Strand).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Årets första och sista observationer samt högsta
ansamling enligt nedan.

Fenologi: 10 ex Hinstorp, Olshammar 11.1 (Lage Johnson). 8
ex Nydalen, Harge 17.1 (Anders Fransson). 2 ex Silvernäset,
Harge 1.12 (Nils-Erik Ström m.fl.). 2 ex Nydalen, Harge 1.12
(Benny Fredriksson m.fl.)

Stor ansamling: 2200 ex Hjälmaran Nrk 28.7 (Ola Strand,
Leif Sildén).

trio tryck

Tel. 019-20 74 30 • Box 1504 • 701 15 Örebro
www.triotryck.se • triotryck@triotryck.se

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Tre lyckade häckningar och en misslyckad. Det innebär en återgång till den negativa trenden efter förra årets tillfälliga trendbrott.

Häckningar: 2+1 pull Oset 25.6 (Kjell Brandin). 2 pull Rysjön, Kvismaren 28.6-19.8 (Anders Sennmalm m.fl.). 2 pull Strandpromenaden, Rynningeviken 3.7-17.8 (Leif Sandgren, Rolf Hagström). 1 misslyckad häckning Segersjö dammar, Segersjö 3-30.7 (Anders Jacobsson).

Fenologi: 1 ex rast Fräknabotten, Kvismaren 2.4 (Anders Karlsson m.fl.). 1 ex stationär Rynningeviken 15.9 (Marianne Johansson m.fl.).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Från tjugosex troliga och säkra häckningar rapporteras femton pulli. Det är en halvering av antalet rapporterade ungar jämfört med fjolåret men i nivå med ett normalt år.

3 pulli Ormestaängarna, Oset 24.6-21.7 (Leif Carlsson m.fl.). 6 pulli Boglundsängen 28.6-1.8 (Sune Johansson m.fl.). 3 pulli Rysjön, Kvismaren 28.6-21.7 (Rolf Nordin m.fl.). 3 pulli Ängsholmens grustag, Tysslingen 3-12.8 (Kent Halttunen).

Fenologi: 1 ex Reningsdammen, Vretstorp 8.4 (Tage Carlsson m.fl.). 1 ex rast Göksholms båthamn 31.10 (Anders Karlsson).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Om man ser till de senaste fem årens häckningsresultat verkar skarven ha stabiliserat sig kring 1200 par på Hjälmarén och kring 200 par på Vättern.

Häckningar: 1224 bon på Närkedelen av Hjälmarén samt 170 bon på Närkedelen av Vättern. (Ola Strand, Leif Sildén)

Vinter: 1 ex rast Askersunds hamn, Askersund 2.12 (Nils-Erik Ström).

Rördrom *Botaurus stellaris*

Under perioden 27.3-8.7 hördes ungefär 25 brölrande individer. Det är den lägsta noteringen sedan 2003. Kanske har de senaste två årens stränga vintrar drabbat kvarstannande individer?

Fenologi: 1 ex Reningsdammen, Fjugesta 19.3 (Kent Halttunen). 1 ex Rysjön, Kvismaren 28.7 (August Thomasson, Bengt Hansson).

Ägretthäger *Egretta alba*

Fynd nr 21. Fjärde året i rad med observationer. Den här fågeln var på snabbpassage och sågs bara vid ett tillfälle.

Fynd: 1 ex Killingemaden, Kvismaren 29.4 (Johan Åhlén).

Gråhäger *Ardea cinerea*

Hägerarna flyttar med vädret och följaktligen har det gjorts väldigt få vinterfynd de senaste vintrarna.

Vinter: 1 ex Ormesta, Örebro 1.1 (Åke Pettersson). 1 ex Törsjön, Marieberg 4.1 (Johan Åhlén). 1 ex Brevens bruk 5.1 (Anders Jacobsson). 1 ex Reningsverksdammen, Kumla 10.1 (Anders Fransson). 1 ex Mosås 17.1 (Andreas Tranderyd). 1 ex Brändåsen 5.2 (Björn Ander).

Vit stork *Ciconia ciconia*

Sjätte året i rad med observationer. Troligtvis rör det sig om samma fågel som patrullerat runt några dagar i landskapet.

1-3 fynd, 1-3 ex: 1 ex rast Södra Lunger 29.4 (gnm Seppo Leppälampi). 1 ex Mullhyttan 1.5 (Johan Åhlén m.fl.). 1 ad Fall, Pålshoda 4.5 (Arne Holmer).

Bivråk *Pernis apivorus*

Ett normalt datum för en förstaobservation. Om man noterar en bivråk tidigare än nedanstående kan det löna sig att titta efter lite extra noga. Det sker en hel del slentrianbestämningar av bivråk tidigt på året.

Fenologi: 1 ex Fiskinge strandskog, Kvismaren 9.5 (Jan Rees). 3 str Hasselfors 22.9 (Kent Halttunen).

Brun glada *Milvus migrans*

Tio godkända observationer av lika många individer. Det är nytt rekord för landskapet. Dock är antalet olika individer mycket svårbedömt. Flera av observationerna skulle kunna röra sig om samma kringstrykande fågel.

10 fynd, 10 ex: 1 2K Södra tornet, Tysslingen 4.4 (Lennart Eriksson). 1 ex Värnsta 8-14.4 (Rolf Hagström). 1 ex str O Lövholmen, Kvismaren 9.5 (Ronnie Nederfeldt, Anders Kronhamn m.fl.). 1 ex Tomta, Hallsberg 15-16.5 (Billy Lindblom, KG Andersson). 1 ex Lövholmen, Kvismaren 17-20.5 (Leif Eckmann m.fl.). 1 ex Axbergs kyrka, Lången-området 17.5 (Claes Dyst). 1 ex Kvismaren 13.6 (Berit Söderberg m.fl.). 1 2K+ Sörby åkrar, Kvismaren 14.8 (Johan Åhlén). 1 2K+ Rynningeviken 4.9 (Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex Blacksta, Tysslingen 5-7.9 (Erik Törnvall, Thomas Eriksson).

Röd glada *Milvus milvus*

Återigen ett toppår, i år med rekordmånga fynd. Röda gladan verkar stå på gränsen till etablering i landskapet. Många observationer gjordes under häckningstid.

17 fynd, 18 ex: 1 ex str NO Bondevrak, Segersjö 1.4 (Lage Johnson). 1 ex str Lekhult, Lekhyttan 3.4 (Erik F Nordberg). 1 ex Slyte 5.4 (Björn Jerner). 1 ex födosökande Västra rakan, Kvismaren 10.4 (Magnus Friberg). 1 ex Askersund 6.5 (Alf Karlsson, Margareta Karlsson). 2 ex Norra Folkavi 21.6 (Kent Halttunen). 1 ex Kvismaren 30.6-13.8 (Jalle Hiltunen m.fl.). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö - Stora Mellösa 1.7 (Lage Johnson, Leif Sildén). 1 ex Bäckelid, Nysund Nrk 8.7 (Sören Hedberg). 1 ex Vintrosa kyrka, Vintrosa 9.7 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex Mosjö golfbana 15.7 (Bernt Jerlström, Lars Karlsson). 1 ex Nälberg, Hallsberg 18.7 (Martin Tjernberg). 1 ex Kumla

Fjällvråk

Foto: Magnus Friberg

26.7 (Ingemar Wästlund). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 3.8 (Mats Weiland). 1 2K+ Byrsta, Åbytorp 17.8 (Johan Åhlén). 1 ex Laxå 22.8 (David Johansson). 1 ex str O Lötenplattformen, Kvismaren 17.9 (Anders Karlsson).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Antalet häckningar inom landskapets gräns överstiger nu 10, kanske till och med så många som 15. Ger man sig ut i närheten av de större sjöarna är arten numer lättobserverad.

Noterbart: 22 ex födosökande Storhjälmaren 6.3 (Ulf Eriksson).

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Ett vinterfynd och två sommarfynd. Liksom för övriga arter som normalt förekommer i små antal vintertid, så har de stränga vintrarna gett färre fynd av blåhök vintertid.

Vinter: 1 2K Norrbyås, Kvismaren 1-3.1 (Andreas Sandberg m.fl.)

Sommar: 1 ad hane Hargedammarna, Harge 14.6 (Nils-Erik Ström). 1 ex Askersund 7.7 (Robin Johansson). 1 2K+ hona Västra Kvismaren, Kvismaren 24-28.7 (Georg Larsson m.fl.).

Ängshök *Circus pygargus*

En konstaterad häckning i Kvismaren. Paret häckade först vid vallen i Östra Kvismaren. Efter ett kraftigt regnoväder tvingades de att bygga ett nytt bo, denna gång i Källviken, Fågelsjön. Där fick paret 4 ungar och åtminstone 2 av dessa blev flygga. Utöver det häckande paret gjordes en handfull observationer. Hanen som observerades den 15 och 24 i Kvismaren ingick inte i paret.

Häckning: 2 ad med 4 pulli, Kvismaren 11.5-31.7 (Jan Rees m.fl.). 1 ad hane Aldammen, Asker 14.5-21.5 (Ove Pettersson, Johan

Åhlén). 1 hane Hammarmaden, Kvismaren 15-24.5 (Per Karlsson Linderum m.fl.). 1 ad hane Kvinnersta, Hovsta 10.7 (Magnus Friberg). 1 ad hane Knarsta by, Stora Mellösa 23.7 (Anders Jacobsson). 1 ad hane Tybblebacken 28.7 (Johan Åhlén). 1 hona Västra kröken, Kvismaren 20-23.8 (Alf Karlsson m.fl.). 1 ad hane födosökande Axbergshammar 27.8 (Bo Ståhl).

Ormvråk *Buteo buteo*

En fin sträcksumma från oktober. Noterbart är även att det trots de stränga vintarna har övervintrat relativt många ormvråkar.

Noterbart: 241 ex str S Bondevrak, Segersjö 10.10 (Lage Johnson).

Fjällvråk *Buteo lagopus*

En fin sträcksumma från samma tillfälle som det noterades 241 sträckande ormvråkar.

Noterbart: 32 ex str S Bondevrak, Segersjö 10.10 (Lage Johnson).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Återigen en häckning i sydöstra delen av landskapet. I år med en flygg unge som resultat.

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Tre fynd vilket är ett fullt normalt utfall. Ett riktigt bra år ses mellan fem och tio individer. Däremot är det inte så vanligt med hanar så sent på hösten som fågeln den 22.9. Vanligtvis ses mest 1k-fåglar så sent.

3 fynd: 1 hane Öbymaden, Kvismaren 8.6 (Hans Norelius). 1 1K str SV Åssön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén). 1 ad hane förbifl. Öby kulle, Kvismaren 22.9 (Per Karlsson Linderum).

Stenfalk *Falco columbarius*

Två vinterfynd.

Vinter: 1 ex Viby Krog E20, Vretstorp 14.1 (Tage Carlsson). 1 honf. Norrbyås, Kvismaren 21.1 (Elisabeth Svensson).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Årets summa (13) av spelande småfläckiga blev något lägre jämfört med de föregående 4 åren, då det hörts strax under 20 individer. Den första fågeln för året noterades vid Fiskingemaden och den sista vid Rynningeviken.

1 ex spel. Fiskingemaden, Kvismaren 25-29.4 (Johan Åhlén m.fl.). 1 ex spel. Hammarmaden, Kvismaren 27.4-24.6 (Kerstin Signal m.fl.). 3 ex spel. Norra Tysslingen 28.4-31.5 (Berit

Söderberg, Thomas Eriksson m.fl.) 2 ex spel. Killingemaden, Kvismaren 2.5-29.6 (Joakim Johansson m.fl.). 1 ex spel. Räv-gången, Rynningeviken 21.5-3.7 (Åke Jalo m.fl.). 1 ex spel. Gymningemaden, Tysslingen 21.5 (Thomas Eriksson). 1 ex spel. Rysjön, Kvismaren 2-27.6 (Nina Rees m.fl.). 2 ex spel. Ölsboda kärret, Ölsboda herrgård 2-23.6 (Leif Eckmann m.fl.). 1 ex spel. Ladviken, Oset 14.6 (Olle Liljedahl).

Mindre sumphöna *Porzana parva*

Mindre sumphöna är numera en första klassens raritet. Det görs inte mer än ett eller par fynd per år i landet. Därför förefaller det lite märkligt att det först sitter en hane och spelar och på samma plats en månad senare en hona. Men enligt nu gällande kunskap kan vi inte bedöma det annorlunda.

1 hane spel/sång Lötén-Nyängen 16-19.5 (*Johan Åhlén, Lage Johnson m.fl.). 1 hona spel/sång Nyängen, Kvismaren 18-28.6 (*Leif Sildén, Jan Rees m.fl.).

Kornknarr *Crex crex*

Antalet revirhävande knarrar var 18 till antalet. En stabilisering kring femton individer per år under 2000-talet kan skönjas.

14 fynd, 18 ex: 3 ex spel. Husön, Kvismaren 20.5-1.6 (Lage Johnson, Johan Södercrantz m.fl.). 1 ex spel. Segersjö dammar, Segersjö 22.5-16.6 (Lage Johnson). 1 ex spel. Stora Mellösa 23.5-1.6 (Leif Sildén m.fl.). 2 ex spel. Frötuna 29.5-2.6 (Ulla Wallin m.fl.). 1 ex spel. Sköllersta 29.5 (Per Hansson). 1 ex spel. Stora Väsby, Kräcklinge 31.5 (Kent Halttunen). 1 ex spel. Reningsdammen, Fjugesta 1.6 (Björn Wennberg, Leif N Andersson). 2 ex spel. Torpstångsgärdet 3-17.6 (Hans Wilhelmsson). 1 ex spel. Boängen, Fällerst 6.6 (Staffan Werme). 1 ex spel. Salem, Fågelåsen, Nysund Nr 9.6 (Leif Paakkonen). 1 ex spel. Öjamossen, Hackvad 15.6 (Håkan Persson). 1 ex spel. Skarbysjön, Värnsta 15.6 (Håkan Persson). 1 ex spel. Alms åkermarker, Stora Mellösa 17-22.6 (Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex spel. Reningsverket, Hallsberg 20-28.6 (Tage Carlsson m.fl.).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

För sjätte vintern i rad övervintrade rörhöns vid Kumla reningsverksdammar. Dock förefaller det som om kylan 2010/2011 tog död på de rörhöns som valde att stanna denna vinter. Sista observationen gjordes 11.12.

Vinter: Max 4 ex Reningsverksdammen, Kumla 1.1-11.12 (Håkan Persson m.fl.).

Sothöna *Fulica atra*

Lite fler vinterobservationer än en genomsnittlig vinter. Trots två raka bistra vintrar kan man ana en ökning av antalet vinterfynd sett över en tio-årsperiod.

Vinter: 1 ex Gustavsvik, Örebro 1.1 (Albin Lundkvist). Max 10 ex Reningsverksdammen, Kumla 1.1-27.2 (Ann-Margret Elmroth m.fl.). 1 ex Lillåns mynning, Oset 23.1 (Berit Söderberg

m.fl.). 1 ex Askersunds hamn, Askersund 21-28.2 (Björn Svensson m.fl.). 6 ex Kumla sjöpark, Kumla 4-31.12 (Håkan Persson m.fl.). 1 ex Örebro slott 10.12 (Jan-Erik Malmstigen).

Trana *Grus grus*

Högsta noteringen för året var knappt 3000 lägre än föregående års rekordnotering.

Större antal: 16600 ex rast Kvismaren 20.9 (Johan Månsson m.fl.).

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Summan av sträckande skator vid N Vättern landade på 414 individer med en toppnotering på 170 ex. den 6.5. Tretton revirhållande par noterades utspridda på Hjälmarén, Örebro och Askersundstrakten.

Tot: 414 ex str N vid N Vättern Nr 24.4-28.5 (Toni Berglund m.fl.).

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Fjällpiparen fortsätter med massuppträdande under vårsträcket. Det är bara att ta tillfället i akt och njuta av denna grymt vackra skapelse. Flockarna var mycket rörliga och antalen skiljer rejält under dagarna. De högsta redovisas. Som brukligt saknad under höststräcket.

Vår: 9 ex rast Västra rakan, Kvismaren 8.5 (Bernt Bergström m.fl.). 24 ex förbif. Fågelsjön, Kvismaren 9.5 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 9 ex rast Västra rakan, Kvismaren 10.5 (Marianne Johansson). 14 ex rast Västra rakan, Kvismaren 11.5 (Kent Larsson). 11 ex rast Fornskinnåkrarna, Kvismaren 12.5 (Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 7 ex rast Tysslingen, Norra, Tysslingen 13.5 (Benny Fredriksson). 3 ex Lannafors f.d. skola, Vintrosa 13.5 (Helny Olsson). 6 ex födosökande Västra rakan, Kvismaren 13.5 (Bo Runesson m.fl.). 8 ex rast Rumböholm, Tysslingen 13.5 (Erik Törnvall). 42 ex rast Västra rakan, Kvismaren 14.5 (Anders Karlsson). 33 ex rast Västra rakan, Kvismaren 15.5 (Per Karlsson Linderum). 5 ex födosökande Västra rakan, Kvismaren 16.5 (Leif Sillben m.fl.). 5 ex rast Västra rakan, Kvismaren 23.5 (Lotta Berg, Anita Persson m.fl.). 5 ex rast Västra rakan, Kvismaren 24.5 (Ulf Johansson). 3 ex rast Västra rakan, Kvismaren 26.5 (Björn Ander).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Rastar regelbundet men tämligen fåtaligt under höststräcket. I år två dagar med antal som masar sig upp till 50-strecket. Två vårfynd får anses normalt.

Vår: 5 ex rast Ångsholmens grustag, Tysslingen 16.5 (Thomas Eriksson). 1 ex rast Blackstaåns mynning, Tysslingen 9.6 (Olle Liljedahl, Marianne Johansson).

Höst: 55 ex str SV Bondevrak, Segersjö 26.7 (Lage Johnson). 55 ex Gräve by, Tysslingen 31.7 (Erik Törnvall).

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Fynd om minst 2000 ex redovisas. Den väl samlade flocken vid Tysslingen torde vara en av de högsta som noterats i landskapet.

Noterbart: 4500 ex rast Raststugan Hälsingland, Tysslingen

13.8 (Thomas Eriksson, Anders Kling). 2000 ex Killingemaden, Kvismaren 21.9 (Björn Wennberg). 2000 ex Hammarmaden, Kvismaren 25.9 (Börje Broström).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Efter 2009 års magnifika uppträdande under höststräcket klev 2010 tillbaka till mer normala siffror. Att fler skådare är medvetna vad som kan hända på sensommarhimlen råder det inget tvivel om. Chansen att få se stora flockar med arktiska vadare under juli-augusti är god med lite fingertoppskänsla samt god kontakt med SMHI och BMS. Nackspärrvarning dock!

Noterbart: 43 ex Storhjälmaren 16.7 (Ola Strand). 20 ex str SV Bondevrak, Segersjö 17.7 (Lage Johnson). 90 ex str Storhjälmaren Nrk 26.7 (Leif Sildén). 20 ad str SV Rysjön, Kvismaren 26.7 (Johan Åhlén, Stickan Hallemark). 16 ex rast Gräve by, Tysslingen 31.7 (Leif Eckmann). 20 ad str SV Hammarmaden, Kvismaren 12.8 (Johan Åhlén).

Sandlöpare *Calidris alba*

Två fynd i detta år för en art som inte riktigt når upp till status årlig. I år inget fynd från Storhjälmaren vilket historiskt brukar vara den säkraste platsen för sandlöpare i landskapet

Fynd: 1 ex Rysjötornet, Kvismaren 26.7 (Johan Åhlén, Bernt Bergström m.fl.). 2 ex förbifl. Boglundsängen 1.8 (Anton Nytén, Christer Nytén).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Mycket magert år för arten. Noterad under 19 dagar med 1-3 ex mellan 18.7-20.9. Saknas helt under vårsträcket vilket är ovanligt.

Myrsnäppa

Foto: © Martin Lofgren / Wildbirdgallery.com

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

Sjunde fyndet av arten i landskapet. Fågeln upptäcktes på morgonen och fanns kvar på platsen till kvällen.

1 ex Venamaden, Rynningeviken 12.6 (*Lennart Eriksson, Sune Johansson m.fl.).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

För andra året i följd inget vårfynd. Sparsam rastare under tiden 9.7-26.8. Högsta notering är 15 ex vilket är ett mycket klen resultat.

15 ex rast Nyängen, Kvismaren 18.7 (Per Gustafsson).

Kärnsnäppa *Calidris alpina*

Tämligen god förekomst under sträckperioderna utan att komma upp i några häpnadsväckande antal. De högsta redovisas nedan. 1-2 ex noterades spelande under några dagar i Kvismareområdet. Vilket möjligen kan tyda på den sydliga rasen.

Vår: 2 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 22-23.5 (Jan Rees, Håkan Persson m.fl.). 1 ex spel/sång Nynäsängen, Kvismaren 26.5 (Lennart Wahlén, Jan Hägg). 135 ex str NO Klävudden, Harge 27.5 (Lage Johnson, Kent Halttunen).

Höst: 114 ex Hjälmar Nrk 16.7 (Ola Strand). 112 ex str Hjälmar Nrk 26.7 (Leif Sildén). 120 ex Rysjötornet, Kvismaren 26.7 (Håkan Carlestam, Benny Fredriksson). 100 ex födosökande Tysslingen, Södra, Tysslingen 26.7 (Ann-Margret Elmroth, Kerstin Signal). 100 ex Tysslinge kyrka, Tysslingen 31.7-1.8 (Ove Pettersson, Anton Nythén m.fl.). 100 ex rast Hammarmaden, Kvismaren 19.9 (Berit Söderberg, Ronnie Nederfeldt).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*

Tillgång på översvämmad åkermark och därmed överskådlig rastplats för myrsnäppor gör att årets rastsiffror är bättre än vanligt. Arten ses oregelbundet och är faktiskt inte årlig under 2000-talet.

Vår: 1 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 23.5 (Håkan Persson m.fl.). 4 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 24.5 (Ulf Johansson). 2 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 25.5 (Johan Åhlén). 1 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 25.5 (Roland Thuvander). 4 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 26.5 (Weine Erlandsson, Petter Andersson m.fl.). 1 ex rast Nynäsängen, Kvismaren 27.5 (Håkan Carlestam m.fl.).

Höst: 1 ad rast Södra Tysslingen 29.7-1.8 (Ronnie Lindqvist, Johan Oscarsson m.fl.). 1 ex rast Sankängen, Vibysjön 30.7 (Björn Ander, Tage Carlsson). 1 ex rast Tysslingen, Södra, Tysslingen 25.8 (Lennart Eriksson, Leif Eckmann m.fl.).

Dvärgbeckasin *Limnocyptes minimus*

Sammanlagt åtta spelande dvärgbeckasiner hördes under våren och två exemplar stöttes i fält. Antalet vårfynd är högt, men av den omfattning som vi börjat vänja oss vid de senaste åren. Under hösten gjordes däremot endast tre fynd, vilket är färre än normalt. Kanske orkar Närkeskådarna inte leta så febrilt under hösten då arten hängts in på årslistan redan i april?

Vår: 1 ex spel/sång Hammarmaden, Kvismaren 24.4-11.5 (Magnus Friberg m.fl.). Max 2 ex spel/sång Löten, Kvismaren 24.4-6.5 (Åke Pettersson m.fl.). 1 ex spel/sång Fiskingemaden, Kvismaren 27.4 (Anders Karlsson m.fl.). 1 ex spel/sång Rännestamaden, Tysslingen 28.4-9.5 (Erik Törnvall m.fl.). 1 ex födosökande Ökna utmarker, Kvismaren 2.5 (Peter Gustafson). 2 ex spel/sång Egersta, Tysslingen 6.5 (Thomas Eriksson). 1 ex spel/sång Raststugemaden, Tysslingen 6.5 (Bengt Jalsborn). 1 ex rast Rävängsmaden, Rynningeviken 11.5 (Leif Sandgren).
Höst: 1 ex förbifl. Hammarmaden, Kvismaren 10.10 (Benny Fredriksson). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 11.10 (Lennart Eriksson). 1 ex Domarkrret, Almby 14.10 (Håkan Johannesson).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Omkring fem spelande dubbelbeckasiner är en relativt dålig utdelning, de senaste åren har vi varit bortskämda med minst det dubbla antalet. Dock är antalet vårfynd fler än i början av 2000-talet då endast enstaka fynd gjordes. Endast ett höstfynd är i nivå med de senaste åren.

Vår: 1 hane spel/sång, ej häckning Ruinen, Tysslingen 5-6.5 (Anders Carlberg, Thomas Eriksson m.fl.). 1 ex spel/sång, ej häckning Västra kröken, Kvismaren 13-14.5 (Hans Waern, Åke Pettersson m.fl.). 2 ex spel/sång, ej häckning Rännestamaden, Tysslingen 14-15.5 (Erik Törnvall, Thomas Berglund m.fl.). 1 ex spel/sång, ej häckning Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 14.5 (Helny Olsson). 1 ex spel/sång, ej häckning Rännestamaden, Tysslingen 17.5 (Torbjörn Hedlund, Johan Andin m.fl.).
Höst: 1 ex rast Bondevrak, Segersjö 15.9 (Lage Johnson).

Morkulla *Scolopax rusticola*

Två fynd av morkulla gjordes i november månad. Frågan är hur många som undgår upptäckt då små skogsdiken och bäckar sannolikt inte besöks av alltför många skådare under vintermånaderna.

Höst: 1 ex Finnhamaren, Biskopsvrak 4.11 (Lage Johnson). 1 ex Yxnäsa udde, Segersjö 6.11 (Anders Jacobsson).

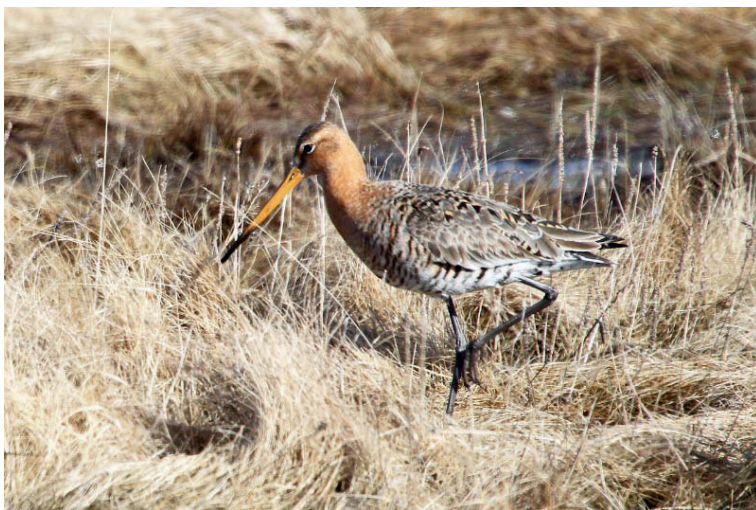

Foto: Göran Bäckstrand

Rödspov av nominatras

Rödspov *Limosa limosa*

Inte heller i år gjordes några fynd som indikerar häckning. Exakt hur många fåglar som var inblandade i rapporterna från Kvismareområdet under våren är svårt att avgöra, då observationer gjordes på ett flertal lokaler i området. I hela landskapet bör sammanlagt minst åtta individer ha setts under året, vilket är en relativt normal fyndbild.

Vår: 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 27-28.4 (Lars-Erik Collin m.fl.). 1 ex Fräknabotten, Kvismaren 29.4 (Lage Johnson). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 1.5 (Claes Leijon m.fl.). 1 hane Hammarmaden, Kvismaren 2.5 (Stefan Göransson m.fl.). 2 ex Hammarmaden, Kvismaren 3.5 (Marianne Johansson m.fl.). 1 ex Bärsta åkrar, Kvismaren 3-9.5 (Albin Lundkvist m.fl.). 1 ex Ormkärrsplattformen, Kvismaren 3.5 (Joakim Johansson). 1 ex Hammarmaden, Kvismaren 5.5 (Magnus Friberg m.fl.).
Sommar: 2 ex Ormkärrsplattformen, Kvismaren 23.6 (Arvid Landgren). 1 ad Södra Näsbyängen, Oset 28.6-1.7 (Olle Liljedahl m.fl.). 2 ex Södra Näsbyängen, Oset 2.7 (Bernt Bergström m.fl.).
Höst: 1 ex Ladviken, Oset 3.9 (Stickan Hallemark m.fl.).

Myrspov *Limosa lapponica*

Endast tre vårfynd, men av rejäla flockar. Höststräcket var i år av mindre omfattning än vanligt, större flockar redovisas nedan.

Vår: 180 ex Bärsta åkrar, Kvismaren 14.5 (Ove Pettersson m.fl.). 110 ex Oset 14.5 (Kent Larsson m.fl.). 39 ex sträckförsök Klåvudden, Harge 14.5 (Albin Lundkvist m.fl.).
Höst: 66 ex str Hjälmaren Nrk 26.7 (Leif Sildén). 80 ex rast Rysjön, Kvismaren 26.7 (Anders Carlberg). 57 ad str Rävängsmaden, Rynningeviken 26.7 (Johan Åhlén). 70 ex str SV Norrbyås, Kvismaren 26.7 (Albin Lundkvist). 32 ex str SV Bondevrak 637, Segersjö 27.7 (Lage Johnson). 30 ex str SV Bondevrak 637, Segersjö 31.7 (Lage Johnson). 23 ex Gräve by, Tysslingen 31.7 (Erik Törnvall).

Småspov *Numenius phaeopus*

Årets vårsträck bjöd inte på några större flockar, endast tre stycken, vilka redovisas nedan. Höststräcket var helt i avsaknad av större flockar.

Vår: 60 ex str Klåvudden, Harge 6.5 (Helny Olsson, m.fl.). 27 ex str N Klåvudden, Harge 10.5 (Andreas Sandberg m.fl.). 37 ex str N Klåvudden, Harge 11.5 (Bengt Jalsborn m.fl.).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Antalet rastande svartsnäppor var i år något färre normalt. Årets största flockar som trots datumen är att betrakta som höstflockar redovisas nedan.

Höst: 30 ex Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 10.6 (Hilger Lemke). 26 ad Sankängen, Vibysjön 11.6 (Mårten Gustavsson). 30 ex Södra tornet, Tysslingen 11.6 (Kent Halttunen). 55 ex Södra tornet, Tysslingen 12.6 (Ove Pettersson).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

Ett rekordtidigt fynd gjordes i början av april, faktiskt det tidigaste hittills i Närke.

Noterbart: 1 ex rast Boglundsängen 7.4 (Leif Eckmann).

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

Första fyndet sedan 2007. Dammsnäppans uppträdande i Närke har under den senaste tioårsperioden

varierat mellan flera fynd vissa år till att vissa år helt utebli.

1 fynd: 1 ex Sjölandet, Oset 13-14.5 (*Owe Persson, Björn Ander m.fl.).

Rödbena *Tringa totanus*

En säker häckning konstaterades vid Boglundsängen där en unge sågs den 30.6 (Andreas Tranderyd m.fl.). Rapporteringen ser i övrigt ut som följer: Tysslingen 3 par, Boglundsängen 1 par, Rävångsmaden 3 par, Hjortstorpsmaden/Myrömaden 2 par, Oset 3 par, Ekebergsviken 1 par, Kvismaren 2-3 par och Sankängen, Vibysjön 1 par. Detta ger sammanlagt 16-17 par vilket är något mer än fjolårets 12-16 par och en noterbar ökning från de cirka 10 par som nivån har legat på under flera år under 2000-talet.

Roskarl *Arenaria interpres*

Ett normalår med sammanlagt åtta fynd av 12 ex. Möjligen kan fågeln i Lagunen, Rynningeviken vara en av fåglarna från föregående dag som dröjt sig kvar.

Vår: 1 ex Rosenbergsstugan, Oset 2.5 (Jan Westberg). 1 ad

NATURBOKHANDELN

FYLLER 30 ÅR!

HÄR HANDLAR DU MED FÅGELSKYDD I FOKUS!

**UNDER JUBILEUMSÅRET
HÄNDER EXTRA MYCKET!
HÅLL DIG UPPDATERAD PÅ
WWW.NATURBOKHANDELN.SE**

www.naturbokhandeln.se

telefon: 0485-444 40 e-post: info@naturbokhandeln.se
Sveriges Ornitologiska Förening Stenhusa gård, Lilla Brunneby 106, 386 62 Mörbylånga Fax: 0485-441 42

foto: R. Michésson

Bärsta åkrar, Kvismaren 13-16.5 (Albin Lundkvist, Åke Pettersson m.fl.). 2 ex Rysjön, Kvismaren 14.5 (Ove Pettersson m.fl.). 2 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 25.5 (Anders Eng). 1 ex Lagunen, Rynningeviken 26-27.5 (Åke Lorin). 2 ex förbifl. Hammarmaden, Kvismaren 29.5 (Anton Nytén m.fl.).

Höst: 1 ex Hjälmarén Nr 7.7 (Ola Strand). 2 ad str SV Rysjön, Kvismaren 26.7 (Johan Åhlén, Stickan Hallemark).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Tre fynd av fyra individer är något lägre än normalt under 2000-talet, men artens uppträdande hos oss varierar mycket från år till år.

Vår: 1 ex Nynäsängen, Kvismaren 26-29.5 (Kent Larsson, Per Karlsson Linderum m.fl.). 2 i par Bärsta åkrar, Kvismaren 31.5 (Helny Olsson m.fl.).

Höst: 1 1K rast Hjälmarén Nr 14.8 (Ola Strand).

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*

Landskapets andra fynd av brednäbbad simsnäppa behagade landa på Sankängen vid Vibysjön en regnig majdag och får sägas utgöra ett av årets roligaste fynd i Närke. Att regn trycker ner vadare och tvingar dem att rasta på märkliga lokaler är något att ta fasta på i sträcktider för den som vågar trotsa vådrets makter och vill hitta ornitologiska sevärdheter.

1 2K rast Sankängen, Vibysjön 13.5 (*Tage Carlsson, Peter Gustafson m.fl.).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Fyra fynd av fem individer detta år är ett normalår för Närke men jämfört med föregående års tolv fynd känns det naturligtvis lite. Rapporterna nedan som vanligt kompletterade med fas i de fall det angetts.

4 fynd: 1 ex Klåvudden, Harge 6.5 (Helny Olsson, Benny Fredriksson m.fl.). 1 ex mörk fas str N Nydalen, Harge 25.5 (Björn Ander). 1 ad ljus fas Klåvudden, Harge 26.5 (Lage Johnson). 2 ex str Lappe småbåtshamn, Lappe 22.8 (Leif Sildén).

Dvärgmå *Hydrocoloeus minutus*

Ett par adulta fåglar upptäcktes den 14 juni vid Nynäsängen och verkade redan då ha fattat tycke för lokalen. Senare sågs de ruva på två ägg vilket resulterade i en flygg unge som kunde ringmärkas den 18 juli. Landskapets första konstaterade häckning var därigenom ett faktum. Sällan skådade antal kunde ses på Storhjälmaren under perioden 9 juli till 11 september med som mest 925 ex den 8 september. Extremt gott om mat torde vara anledningen till detta uppträdande och alla noteringar på över 300 ex listas här. Nedan ses också årets första respektive sista observationer av arten där de första dök upp som normalt i månadsskiftet april-maj medan observationer så sent som i november inte

är alltför vanliga.

Häckning: 2 ad bo, ägg/ungar Nynäsängen, Kvismaren 14.6-18.7 (Håkan Persson, Johan Åhlén m.fl.). 1 pull ringm Nynäsängen, Kvismaren 18.7 (Kvismare fågelstation, Per Gustafsson m.fl.).

Större antal: 327 ex Hjälmarén Nr 11.7 (Leif Sildén). 429 ex Hjälmarén Nr 12.7 (Ola Strand). 430 ex Hjälmarén Nr 26.7 (Ola Strand). 360 ex Lappe småbåtshamn, Lappe 31.7 (Leif Sildén). 310 ex Hjälmarén Nr 2.8 (Ola Strand). 310 ex Hjälmarén Nr 2.8 (Leif Sildén). 505 ex Hjälmarén Nr 14.8 (Leif Sildén). 791 ex Hjälmarén Nr 14.8 (Ola Strand). 474 ex Hjälmarén Nr 5.9 (Ola Strand, Leif Sildén). 925 ex Hjälmarén Nr 8.9 (Leif Sildén). 925 ex Hjälmarén Nr 9.9 (Ola Strand).

Noterbart: 2 ad Rysjön, Kvismaren 30.4 (Kent Larsson, Anders Kronhamn m.fl.). 2 1K Ormesta holme, Oset 1.11 (Lennart Eriksson, Olle Liljedahl).

Skrattmå *Larus ridibundus*

Det är några år sedan skratmåsen redovisades i årsrapporten så nu är det dags igen. Nedan ses alla rapporter om större kolonier under året samt en summering av antalet par i flera kolonier på Hjälmarén. Förutom dessa noteras mindre antal häckande par på åtskilliga lokaler men noterbart är också att Tysslingen fortfarande inte verkar hysa några häckande skratmåsar.

Häckningar: 500 i par i lämpl. häckbiotop Almbyängen, Oset 10.4 (Per Wedholm). 150 i par permanent revir Lagunen, Rynningeviken 7.5 (Leif Sandgren). 1500 i par permanent revir Hjälmarén Nr 17.5 (Ola Strand). 120 i par ruvande Stallgården, Hjälmarén Nr 20.5 (Ulf Eriksson). 260 ad i par bobygge Rysjön, Kvismaren 1.6 (Åke Pettersson). 1000 ad i par bo, ägg/ungar Rävångsmaden, Rynningeviken 15.6 (Leif Sandgren). 300 i par bo, ägg/ungar Lungersbådan, Hjälmarén Nr 10.7 (Lennart Eriksson, Leif Sandgren).

Silltrut *Larus fuscus*

Att försöka bringa ordning och reda i antal fynd och olika raser av silltrut har för varje år blivit svårare och svårare. Numera rapporteras fler och fler silltrutar i mars månad vilket är tidigt jämfört med för tio år sedan och fler och fler av de ljusmantlade raserna övervintrar numera längs Västeuropas kuster vilket innebär att de kan komma hit tidigare på våren. Vi uppmanar därför alla att rapportera in både ålder och ras alternativt använda sig av beteckningen Ljusmantlad silltrut för raserna intermedius, graellsii och heuglini. Här följer nu samtliga årets rapporter uppdelade per ras.

Rasen fuscus: 2 ad Vaken (vinter), Oset 3.4 (Lennart Eriksson, Kjell Brandin m.fl.). 1 ad Segersjö åkermark, Segersjö 21.5 (Lage Johnson).

Rasen intermedius: 1 ad Löténplattformen, Kvismaren 30.3 (Johan Åhlén). 2 ad Ormesta holme, Oset 26.4 (Ove Persson).

Ljusmantlad silltrut: 1 ex Rysjön, Kvismaren 28.3 (Magnus Friberg).

Sillgrissla

Foto: © Martin Lofgren / Wildbirdgallery.com

Obestämd ras: 2 ex Stora Hammarsundet, Harge 24.3 (Rolf Engwall). 1 ex Rysjön, Kvismaren 27.3 (Kent Larsson). 1 ad Västra rakan, Kvismaren 29.3 (Håkan Persson). 1 ex Oset 1.4 (Olle Liljedahl). 2 ex Stora Hammarsundet, Harge 4.4 (Rolf Engwall). 2 ex Rysjön, Kvismaren 6.4 (Åke Nygårds). 1 4K+ Löten, Kvismaren 8.4 (Jan Rees, Nina Rees). 1 ex Rysjön, Kvismaren 20.4 (Jan Rees). 3 ex Nyängen, Kvismaren 25.4 (Jan Rees). 6 ad Bärsta åkrar, Kvismaren 14.5 (Erik Törnvall). 1 ex Resta 15.5 (Anders Karlsson). 1 ex Klåvudden, Harge 16.5 (Hans Waern). 1 ex Klåvudden, Harge 30.5 (Kent Larsson, Rolf Engwall). 1 3K+ Oset 20.6 (Karl-Erik Sundström). 1 ad Hemfjärden 30.6 (Håkan Carlestam, Olle Liljedahl m.fl.). 1 1K Bondevrak 637, Segersjö 26.9 (Lage Johnson).

Havstrut *Larus marinus*

Fjölårets önskan om rapportering av alla häckande havstrutar gav ett klenat resultat. Endast två båtförsedda herrar med förkärlek till Storhjälmaren verkar ha hörsammat detta eftersom de två noteringar som ses nedan är de enda som gjorts under året.

Häckningar: 10 i par permanent revir Hjälmarén Nr 17.5 (Ola Strand). 1 ex ruvande Stallgården, Hjälmarén Nr 20.5 (Ulf Eriksson).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Med risk för att bli tjatig så kan man precis som

föregående år konstatera att så sent som år 2007 kunde vi fortfarande notera över 100 exemplar på Storhjälmaren under sensommaren. År 2009 och 2010 bjöd endast på ett par noteringar, vardera på över 20 exemplar. En hel del observationer gjordes men de tre noteringarna nedan är de enda tre över 10 exemplar från det gångna året. Under året gjordes heller inga värfynd utan de första skräntärnorna noterades inte förrän i början av juli. Några enstaka individer fanns sedan kvar en bit in i september månad. Riktigt illavarslande för arten med andra ord.

Större antal: 11 ex str Hampetorp 31.7 (Leif Sildén). 29 ex Hjälmarén Nr 14.8 (Leif Sildén). 24 ex Hjälmarén Nr 14.8 (Ola Strand).

Noterbart: 6 ad Hjälmarén Nr 7.7 (Ola Strand). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 11-12.9 (Lage Johnson). 2 ex Fågeltornet, Vibysjön 11.9 (Kent Halttunen).

Svarttärna *Chlidonias niger*

Under året konstaterades ett par häcka vid Löten, Kvismaren och fick två flygga ungar på vingarna. Från Tysslingen där arten noterats som häckande både under 2008 och 2009 sågs som mest sju individer i lämplig biotop och två par sågs ruva i södra delen under häckningstid men ingen lyckad häckning kunde konstateras detta år.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Årets första silvertärnor noterades allt enligt planerna vid Vättern den 1.5 och dessa följdes senare av 385 noterade sträckande individer på olika lokaler i landskapet fram till den 7.6. Efter dessa finns endast tre noteringar under höststräcket. Den 14.5 mötte flera av de sträckande flockarna sämre väder och plötsligt rastade hela 140 exemplar i Rysjön, Kvismaren vilket inte hör till vanligheterna.

Större antal: 140 ex Rysjön, Kvismaren 14.5 (Anders Karlsson).

Noterbart: 2 ex str N Nydalen, Harge 1.5 (Åke Pettersson). 1 ad Bondevrak 637, Segersjö 17.7 (Lage Johnson). 6 ex str Hampetorp 31.7 (Leif Sildén). 20 ex str SV Strandpromenaden, Rynningeviken 28.8 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.).

Fisktärna *Sterna hirundo*

Landskapets enda riktigt stora koloni finns som det verkar numera på Lungersbådan. Förutom denna koloni har endast mindre antal noterats häcka. Rejåla mängder fisktärnor höll till på Storhjälmaren under slutet av augusti precis som i fallet med dvärgmåsan enligt ovan. Årets första, respektive sista fynd redovisas också här.

Häckningar: 212 i par bo, ägg/ungar Lungersbådan, Hjälmarén Nr

10.7 (Lennart Eriksson, Leif Sandgren).

Större antal: 1000 ex Hampetorp - Läppe 22.8 (Johan Åhlén).

Noterbart: 10 ex str N Nydalen, Harge 24.4 (Anders Jacobsson, Bernt Bergström). 2 ex Yxviken, Segersjö 18.9 (Anders Jacobsson).

Sillgrissla *Uria aalge*

Fjärde fyndet i landskapet blev denna grissla som gladdde ett fåtal herrar då den drog förbi Klåvudden.

1 fynd: 1 ex str Klåvudden, Harge 26.4 (*Peter Gustafson, *Lage Johnson).

Skogsduva *Columba oenas*

Ännu ett år med gott om rapporterade skogsduvor och nästan 60 rapporter med häckningskriterier är mycket glädjande. Den förtjänar verkligen en plats som en av de arter som har den bästa trenden uppåt. I början av året noterades två exemplar övervintrande i Kvismaren där även årets första våranlåndande duvor sågs på flera platser i mitten av mars. I slutet av juli observerades årets högsta antal av landskapets meste taksittare i Bondevrak. Samme man gjorde också årets sista observation, dock inte från samma tak.

Vinter: 2 ex Öby kulle, Kvismaren 8.1-6.3 (Håkan Carlestam, Magnus Friberg m.fl.).

Större antal: 65 ex Bondevrak 637, Segersjö 23.7 (Lage Johnson).

Noterbart: 1 ex rast Bondevrak, Segersjö 17.11 (Lage Johnson).

Ringduva *Columba palumbus*

Början av året bjöd på många observationer av övervintrande ringduvor, dock nästan uteslutande i Örebro stad och som mest av tre exemplar samtidigt. Slutet av året blev däremot nästan helt ringduvefritt med endast en observation i december månad. Inte

en bister vinter till, verkade de tänka. De första genuina vårflyttarna dök upp i början av mars månad detta år. Jättflocken i Kvismaren i slutet av mars månad är den näst högsta rapporterade i landskapet de senaste tio åren!

Vinter: 1 1K Allégatan 3, Hagaby, Örebro 27.12.

Större antal: 3000 ex Västra rakan, Kvismaren 28.3 (Ove Pettersson, Åke Pettersson).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Den stabilt låga nivån för arten i landskapet verkar fortsätta. Ar-

ten är rapporterad med de största antalen i Rånneasta vid Tysslingen och Hammar i Sydnärke. Förutom det med mindre antal på några platser i Örebro, Marieberg, Kumla, Östansjö, Fjugesta och Askersund. Inte sedan år 2007 har vi haft någon notering med mer än tio exemplar.

Större antal: 6 i par Hammars kyrka, Hammar 16.3 (Nils-Erik Ström). 6 ex Rånneasta, Tysslingen 22.3 (Rolf Engwall). 7 ex Hammars kyrka, Hammar 29.11 (Nils-Erik Ström).

Gök *Cuculus canorus*

Förutom årets första samt rejält sena sista gök redovisar vi i år även två högre antal rapporterade under bästa häckningstid från två olika ändar av landskapet.

Större antal: 12 ex spel/sång Segersjö 5.6 (Lage Johnson). 7 ex spel/sång Villingsbergs Skjutfält 22.6 (Erik F Nordberg).

Noterbart: 1 ex spel/sång Råstasjön, Kvismaren 2.5 (Anders Karlsson). 1 ex Björkviksvallen, Hidingsta 19.9 (Johan Åhlén).

Berguv *Bubo bubo*

Under häckningstid detta år rapporterad från åtta olika lokaler i landskapet vilket skall jämföras med nio lokaler under riksinventeringsåret 2009. Flera av dessa lokaler är kända sedan tidigare medan ett par av dem är helt nya och häckningsplatsen inte känd. Trots kända lokaler är det inte helt enkelt att konstatera häckning och endast en stor unge har kunnat hittas under året. Under senhösten noterades uvar på flera olika platser inne i Örebro och var dessa hör hemma eller om de bara är kringströvande är omöjligt att säga.

Foto: Anders Jonsson

Gök, ungfågel

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Trenden är nu tyvärr nedåtgående för denna art. Detta år har det bara rapporterats in 34 olika individer från 31 lokaler och fler än ett exemplar från tre olika lokaler. Detta kan jämföras med 50 individer från 47 lokaler 2009 och hela 80 individer på 55 lokaler 2008. Låt oss hoppas att mörkertalet är stort detta år! En häckning kunde dock konstateras, vilket inte händer ofta, i Garphyttans nationalpark där tre ungar sågs. Lite kurios är att under månaderna maj, juni, juli och augusti gjordes bara en observation per månad och att den enda månaden på året utan observation förvånande nog var december.

Häckning: 3 1K pulli/nyligen flygga Nedre skogsparkeringen, Garphyttans nationalpark 6.7 (Albin Lundkvist).

Kattuggla *Strix aluco*

Åter igen nytt rekord i antal noterade revir för vår vanligaste uggla. Atlasinventeringarna gör verkligen sitt till för att fylla luckor i vårt landskap. Årets facit blir hela 137 revir! Några revir är säkerligen dubbelräknade i detta material men å andra sidan är det några revir vi inte har med alls. Tiggande ungar har detta år hörts på 20 olika platser och det är klart att vi inte kollar upp alla revir där vi hört spelande fåglar tidigare under året, så att säga något definitivt om häckningsresultatet är mycket svårt. Serien med antalet rapporterade revir från 1997 och framåt ser ut enligt följande:

1997 78 revir	1998 68 revir	1999 53 revir
2000 42 revir	2001 71 revir	2002 64 revir
2003 51 revir	2004 64 revir	2005 88 revir
2006 77 revir	2007 94 revir	2008 106 revir
2009 109 revir	2010 137 revir	

Slaguggla *Strix uralensis*

Precis som de närmast föregående åren finns ett permanent revir i Askersunds kommun. Förutom detta par har inga noteringar gjorts i landskapet under året men troligen finns det fler par att upptäcka där ute.

1 fynd: 2 ad permanent revir Askersunds k:n 9.3-18.6 (Erik F Nordberg, Ronnie Lindqvist m.fl.).

Lappuggla *Strix nebulosa*

En fågel ropade mycket flitigt i närheten av Svartå under perioden men någon häckning kunde inte konstateras. Landskapets tjugonde fynd av arten.

1 fynd: 1 ex spel/sång Svartå 30.3-11.4 (Leif Sildén, Ola Strand).

Hornuggla *Asio otus*

Ett fullständigt formidabelt häckningsår verkar

hornugglorna ha haft 2010! Arten är noterad under häckningstid på smått fantastiska 32 lokaler och med tiggande ungar på hela 25 lokaler. Lägg därtill ett visst mörkertal. Efter ett antal dåliga år såg vi en ökning redan 2009 och 2010 slår alla tidigare år på 2000-talet. Detta på den positiva sidan men på den negativa dök tidigt på året flera adulta fåglar upp allt annat än pigga och flera av dessa dog eller hittades sedan döda inte bara i Närke utan i hela södra Sverige. Livet är hårt för dessa flyttande ugglor!

Jorduggla *Asio flammeus*

Inga observationer som kan tyda på häckning i landskapet detta år och totalt sett väldigt få rapporter över huvud taget. Flest noteringar gjordes som vanligt i Kvismaren där arten ses tillfälligt under häckningstid varje år. Samtliga årets noteringar ses här:

Noterbart: 1 ex Bärsta, Kvismaren 12.1 (Ulf Jorner). 1 ex Sankängen, Vibysjön 17.1 (Tage Carlsson, Bengt Jalsborn). 1 ex Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 11.4 (Magnus Friberg, Håkan Persson). 1 ex Stora Mellösa 14.4 (Leif Sildén). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 24-26.4 (Magnus Friberg, Marianne Johansson m.fl.). 1 ex Björka lertag 30.4 (Frank Tholfsson). 1 ex Seltorp 7.5 (Anders Hutter). 1 ex Fågelsjön, Kvismaren 23-30.5 (Roland Thuvander, Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 ad Nasta, Rinkaby 26.5 (Nils Eriksson).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Det bästa pärluggleåret på mycket länge! Hela 32 ropande individer har rapporterats och vi får gå tillbaka till 2003 för att hitta en likvärdig notering, nämligen 31 exemplar. Noterbart är att det hördes betydligt fler individer under sommarens ropperiod än vad det gjorde i mars-april. Vi var även duktiga på att rapportera nattskräror vilket ni kan läsa nedan och detta hänger ju ihop. Villingsbergs skjutfält bjöd på sex individer, Brevenskogarna på fem och Svartåområdet på lika många. Flest pärlugglor hittar man dock söder om Svartå och i området ner mot Laxå och Finnerödja med ett tiotal rapporterade fåglar. Ett par udda observationer förtjänar ett extra omnämnande, nämligen en pärluggla som omhändertogs inne i Örebro och två exemplar sedda på dagen i september månad.

Noterbart: 1 ex Baronbackarna, Örebro 25.2 (Joakim Johansson). 2 ex Villingsbergs Skjutfält 4.9 (Helny Olsson).

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*

Bra täckning i rapporteringen av nattskräror under 2010 med många observatörer ute på olika sträckor

och i olika delar av landskapet. Detta resulterade i uppskattningsvis hela 71 spelande fåglar, vilket inte riktigt når upp till riksinventeringsåret 2007 då vi noterade 85 spelande fåglar men ändå ett bra år för arten. Det kan till exempel jämföras med 2009 då vi noterade 45 exemplar och 2008 då resultatet blev endast 37 exemplar. Villingsbergs skjutfält står detta år ut i rapporteringen med drygt 25 spelande fåglar men även Brevenskogarna och Södra Kilsbergen är skärptäta. Ett par riktigt tidiga observationer och udda lokaler redovisas separat.

Noterbart: 1 ex Klippan, Åtorpsområdet 10.5 (Leif Paakkonen). 1 ex spel/sång Brevens bruk 13.5 (Leif Sildén). 1 ex spel/sång Garphyttan 14.8 (Håkan Carlestam). 1 ex Hägergatan 46, Kumla 27.8 (gmn Andreas Sandberg).

Tornseglare *Apus apus*

Egentligen sticker inga av årets observationer ut vare sig i tid eller antal men årets första exemplar liksom årets sista och ett rejält högt antal redovisar vi här.

Större antal: 1300 ex Rysjön, Kvismaren 6.7 (Jalle Hiltunen, Jesper Norrby).

Noterbart: 1 ex Fiskinge strandskog, Kvismaren 5.5 (Jan Rees). 1 ex Nysund Nrk 18.9 (Leif Paakkonen). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 18.9 (Lage Johnson).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Från ett år med häckningar eller häckningsförsök på fyra olika lokaler, vilket ledde till 24 flygga ungar 2009, till ett år med endast en observation rapporterad med häckningskriterium tyder på ett mycket magert år för arten i landskapet 2010. Arten är noterad vid flera tillfällen på flera olika och klassiska häckningslokaler men inga häckningar har kunnat konstateras annat än genom sittande vuxna fåglar med mat i näbben som de inte äter upp själva. Inte heller några vinterfynd gjordes under året. Låt oss hoppas på ett betydligt bättre resultat 2011!

Göktyta *Jynx torquilla*

Återigen en tillbakagång i antalet rapporterade tytor. Under häckningstid detta år noterad på 52 olika lokaler. På två av dessa kunde lyckade häckningar konstateras och på ytterligare tre platser sågs två individer samtidigt. Tittar man bakåt har det sett ut enligt följande: 72 lokaler 2009, 39 lokaler 2008, 57 lokaler 2007, 67 lokaler 2006, 62 lokaler 2005 samt 33 lokaler 2004. Ett medelår med andra ord. Tyvärr inga uppgifter om resultatet för holkprojektet i Västernärke detta år. Nedan ses som vanligt årets

första, respektive sista rapporterade tyta, vilket innebär att de höll tidtabellen under våren men stannade lite längre än normalt på hösten.

Noterbart: 1 ex spel/sång Skirasjön, Brevens bruk 25.4 (Åke Pettersson). 1 ex lockläte Ässön 15.9 (Lennart Eriksson).

Gråspett *Picus canus*

Två observationer under artens häckningstid på platser med helt rätt biotop hör inte till vanligheterna i landskapet. Tidigare år har arten långt ifrån varit årsvis rapporterad under häckningstid. Under föråret besökte sammanlagt åtminstone tre honor och fem hanar regelbundet sex olika matningar i Västernärke medan det på efteråret var fördelningen fem honor och fyra hanar på fyra olika matningar. Utöver dessa matningsobservationer noterades arten på tre olika platser vilka redovisas nedan.

Häckningar? 1 ex spel/sång Grönsjöbäcken, Stora Rankemossen 19.6 (Magnus Friberg). 1 hona stationär Berga, Villingsbergs Skjutfält 27.6-23.7 (Helny Olsson).

Noterbart: 1 ex Garphyttans nationalpark 17.2 (Håkan Johanneson). 1 hane Gåssjömossen 6.11 (Björn Nordzell). 1 hona Berga, Villingsbergs Skjutfält 7.11 (Ulf Jorner, Leif Haldorson).

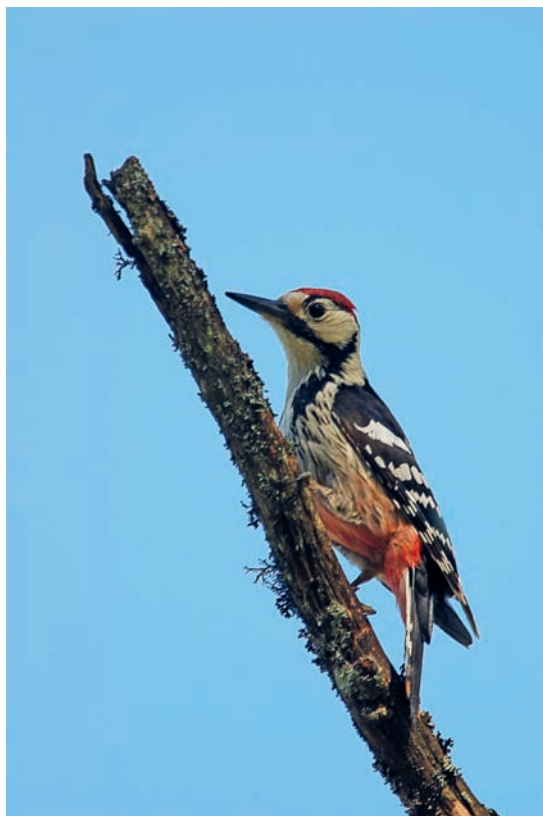
Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*

En färgmärkt projektfågel upptäcktes helt apropå födosökande och lockande i Ormkärrets salixsnår i början av maj månad. Med ledning av färgmärkningen kunde konstateras att fågeln ursprungligen fötts upp i voljär i Norge och släpptes i Värmland i slutet av juni 2008. Efter släppandet har inga observationer gjorts av fågeln förrän den 2 maj 2010, nästan två år efter att den släpptes med andra ord. Undrar var den hållit hus under tiden?

1 fynd: 1 hane Ormkärret, Kvismaren 2.5 (*Johan Åhlén, Lage Johnson m.fl.)

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Inventeringsområdet i Oset och Rynningeviken minskar tydligen i popularitet hos dessa små spettar. Detta år konstaterades endast två lyckade häckningar i området jämfört med toppnoteringen åtta häckningar 2005. Utanför området konstaterar vi att det i Kvismaren fanns revir på sex platser där en lyckad häckning kunde konstateras och i Tysslingen noterades två revir. Förutom på dessa platser noterades arten under häckningstid på inte mindre än 45 lokaler, ett flertal med två individer och lyckade häckningar konstaterades på ytterligare tre platser. Kärnområdena har det tydligen tuftt men kanske att det går bättre på de mindre besökta lokalerna. Låt oss hoppas det!

Vitryggig hackspett, hane

Foto: Kent-Åke Gustavsson

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

En handfull observationer har detta år gjorts under häckningstid men inga konstaterade häckningar eller ens tecken på det har rapporterats. Det råder ju inga tvivel om att de finns där ute och de häckar säkerligen på flera platser men helt enkelt att hitta boplatserna är det inte och under de aktuella månaderna rör vi oss inte lika mycket i dessa marker. Under vintern både på föråret och efteråret rapporterades arten i vanlig ordning frekvent från Garphyttans nationalpark med flera olika individer. Alla rapporter under året som inte gjorts i nationalparken ser ni listade här. Notera också att samtliga dessa rapporter rör ensamma fåglar!

Noterbart: 1 ex Gårdsjöbrännan, Stora Gårdsjön 4.1 (Benny Fredriksson). 1 hane Boda, Hammar 17.1 (Nils-Erik Ström). 1 ex Stora Mellösa 15.2 (Anders Karlsson). 1 ad hane lämpl biotop Vargkitteln, Frösvidal 24.4 (Ronnie Lindqvist). 1 hane Klockhammar 29.8 (Erik Törnvall). 1 ex Tolsbohyttan, Villingsbergs Skjutfält 4.9 (Helny Olsson). 1 ex Mullhyttan 4.9 (Patrik Strömberg). 1 ex Venamaden, Rynningeviken 12.9 (Lennart Eriksson). 1 hane Tornet, Skagershultamossen 23.9 (Kent Halttunen). 1 ex

Sörbyskogen, Örebro 3.10 (Bo Ståhl). 1 ad honf Stora Aspön, Olshammar 14.10 (Nils-Erik Ström). 1 ex Varbergaskogen, Varberga 17.10 (Bengt Österberg). 1 ad hane Markasjön, Almby 21.10 (Håkan Johannesson). 1 ad hane Markasjön, Almby 1.11 (Håkan Johannesson). 1 honf Venen, Kägla-området 1.11 (Bo Runesson). 1 hona Berga, Villingsbergs Skjutfält 6.11 (Jan Hägg). 1 hane Berga, Villingsbergs Skjutfält 7.11 (Ulf Jorner, Leif Haldorson). 1 ad hane Lövhaget, Villingsbergs Skjutfält 7.11 (Anders Andersson, Lien Andersson). 1 hane Markaskogen, Almby 8.11 (Håkan Johannesson). 1 honf Sörbyskogen, Örebro 30.12 (Bo Ståhl).

Trädlärka *Lullula arborea*

Denna art är i år återigen relativt fåtaligt rapporterad i landskapet året efter den hittills högsta noteringen. År 2010 rapporterades nämligen 22 sjungande individer från 16 olika lokaler vilket kan jämföras med närmast föregående år då hela 38 individer noterades på 31 lokaler. Man skulle kunna förledas att tro att populationen fluktuerar kraftigt från år till år men det har nog snarare med skådarkårens beteende att göra. Mörkertalet på denna art torde vara ganska stort med andra ord. Mest frekventerade lokal är Ekers grusgrop och det är också där man noterat som flest individer nämligen tre stycken sjungande samtidigt. Sträckande fåglar under både våren och hösten var också färre än normalt för de senare åren. Årets första, respektive sista observationer ses här.

Noterbart: 1 ex spel/sång, ej häckning Rumboholm, Tysslingen 26.3 (Bengt Jalsborn). 5 ex str SV Bondevrak 637, Segersjö 3.10 (Lage Johnson).

Sånglärka *Alauda arvensis*

En av vårens främsta budbärare dök för första gången detta år upp cirka en vecka före medelankomstdatumet och att den sista observationen görs i slutet av oktober får ses som normalt. Ett par rejäla flockar samlades vid Västra rakan under ett väderbakslag och blir då direkt värda att nämna.

Större antal: 600 ex Västra rakan, Kvismaren 22.3 (Magnus Friberg).

Noterbart: 4 ex str N Bondevrak 637, Segersjö 15.3 (Lage Johnson). 1 ex Sköllersta 15.3 (Magnus Friberg). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 26.10 (Lage Johnson).

Backsvala *Riparia riparia*

Åtta observationer rapporterades med häckningskriterium detta år är precis lika många, eller snarare få, som föregående år. Hur många kolonier av backsvala har vi i landskapet egentligen? Både årets första och årets sista observationer följer tidtabellen.

Häckningar: 6 ex bobesök? Öns åkrar, Kvismaren 22.5 (Anders

Jacobsson). 3 ex bokesök? Norra Folkavi 26.5 (Kent Halttunen). 5 ex lämpl biotop Öns åkrar, Kvismaren 2.6 (Rune Eriksson). 4 ex bokesök? Öns åkrar, Kvismaren 2.6 (Anders Jacobsson). 2 ex lämpl biotop Rysjön, Kvismaren 19.6 (Daniel Steen). 22 i par besöker bebott bo Segersjö åkermark, Segersjö 22.6 (Anders Jacobsson). 12 ex använt bo Segersjö åkermark, Segersjö 3.7 (Anders Jacobsson). 54 ex använt bo Ässön 18.7 (Ronnie Lindqvist).

Noterbart: 3 ex födosökande Sankängen, Vibysjön 28.4 (Björn Ander). 20 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 23.9 (Leif Sandgren).

Ladusvala *Hirundo rustica*

Ankom under våren allt enligt tidtabellen och lämnade oss dito. En rejäl flock som troligen övernattat i vassarna vid Segersjö noterades också och är värd ett extra omnämnande.

Större antal: 950 ex Bondevrak 637, Segersjö 18.9 (Lage Johnson).

Noterbart: 1 ex Sköllersta 15.4 (Magnus Friberg). 5 ex Fiskingemaden, Kvismaren 3.10 (Ove Pettersson).

Hussvala *Delichon urbicum*

Som med de flesta av våra långflyttande arter publicerar vi första, respektive sista observationen enligt god fenologisk sed.

Noterbart: 1 ex Nordhaga, Porla brunn 17.4 (Ari Laine). 10 ex Strandpromenaden, Rynningeviken 23.9 (Leif Sandgren).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

En av våra vanligaste arter som både kom och lämnade oss enligt statistik och almanacka under året. Första respektive sista observation ses här.

Noterbart: 10 ex Ormhult, Hallsberg 21.4 (KG Andersson). 10 ex str SV Ässön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén).

Ängspiplärka *Anthus pratensis*

Första respektive sista fyndet för året av en av våra mest tåliga piplärkor redovisas nedan. Den första noterades något senare än föregående år medan årets sista sågs nästan en månad tidigare än 2009.

Noterbart: 1 ex Hammarbron, Kvismaren 22.3 (Johan Åhlén). 1 ex Cementrännan, Oset 11.11 (Stefan Göransson, Stickan Hallemark).

Rödstrupig piplärkä *Anthus cervinus*

Inga vårfynd detta år men med de senaste årens mått mätt en god förekomst under hösten. Nedan ses precis som de senaste två åren, samtliga fynd under året väl samlade mellan den 31.8 och

den 18.9 och med toppnoteringarna den 12.9.

Höst: 1 ex Gubbyhylan, Oset 31.8 (Owe Persson, Stickan Hallemark). 2 ex Tvärvägen, Oset 2.9 (Åke Lorin). 1 ex Bondevrak, Segersjö 2.9 (Lage Johnson). 1 ex Västra kröken, Kvismaren 2.9 (Åke Pettersson). 1 ex Hammarbron, Kvismaren 4.9 (Magnus Friberg). 1 ex Karlslund, Stora Mellösa 4.9 (Anders Jacobsson). 3 ex Blacksta, Tysslingen 5.9 (Anders Kronhamn). 1 ex Hamarmaden, Kvismaren 5.9 (Åke Pettersson). 1 ex str SO Näsby, Örebro 5.9 (Per Wedholm). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 5.9 (Anders Karlsson). 2 ex Tvärvägen, Oset 5.9 (Per Wedholm). 1 ex Blacksta, Tysslingen 5.9 (Bernt Bergström, Håkan Carlestam). 1 ex Hammarbron, Kvismaren 5.9 (Johan Åhlén). 1 ex Almbyängen, Oset 6.9 (Åke Pettersson). 1 ex Venastugan, Rynningeviken 7.9 (Leif Sandgren). 1 ex Tvärvägen, Oset 7.9 (Håkan Johannesson). 2 ex Blacksta, Tysslingen 7.9 (Thomas Eriksson). 1 ex Ormesta holme, Oset 7.9 (Håkan Johannesson, Ove Eriksson). 2 ex Utängen, Oset 7.9 (Sune Johansson, Ronnie Nederfeldt). 1 ex Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 10.9 (Anders Jacobsson). 2 ex Västra dammen, Boglundsängen 10.9 (Lennart Eriksson). 1 ex Oset 11.9 (Patrik Strömberg). 1 ex Boglundsängen 11.9 (Berit Söderberg, Sune Johansson). 1 ex Tvärvägen, Oset 12.9 (Johan Oscarsson). 5 ex Kilsgården, Kvismaren 12.9 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 3 ex Nynäs åkrar, Kvismaren 12.9 (Gunnar Nilsson, Jan Gunnarsson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 12.9 (Lennart Wahlén, Kent Carlsson m.fl.). 1 ex Blackstaåns mynning, Tysslingen 12.9 (Thomas Eriksson). 1 ex Almbyängen, Oset 13.9 (Åke Pettersson). 1 ex Almbyängen, Oset 14.9 (Jörgen Fritzson). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 15.9 (Per Karlsson Linderum). 2 ex Västra rakan, Kvismaren 15.9 (Magnus Friberg). 1 1K Bondevrak, Segersjö 15.9 (Lage Johnson). 1 ex Ormestaängarna, Oset 17.9 (Åke Pettersson). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 18.9 (Hans Waern).

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Hela nio fynd av elva individer av denna art detta år vilket är något fler än föregående års magra resultat. Efter flera år av ökning i antalet fynd bröt ju år 2009 trenden och med årets nio fynd ligger vi på samma nivå som år 2004. Troligen har vi inte skådat på

Foto: Magnus Friberg

Backsvalor under bobyggnad

samma sätt som tidigare år och därmed missat en del fynd. Något som talar för detta är de tre sträckande individerna vid Ässön i mitten av september.

Vår: 1 ex Björka lertag 27.3 (Hans Waern). 1 ex Björka lertag 4-5.4 (Jonas Engzell m.fl.). 1 ex Södra tornet, Tysslingen 6.4 (Björn Klevevemark, Eva Klevevemark). 1 ex Hammarkullen, Kvismaren 18.4 (Owe Persson). 1 ex str N Klåvudden, Harge 26.4 (Lage Johnson).

Höst: 1 ex Stallgården, Hjälmaren Nrk 11.9 (Leif Sildén). 1 ex str Ässön 12.9 (Leif Sildén). 1 ex str S Södra tornet, Tysslingen 14.9 (Lennart Eriksson). 3 ex str SV Ässön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén).

Gulärla *Motacilla flava*

Precis som föregående år redovisas årets första, respektive sista observation av arten. Den första något tidigare än normalt och de sista gulärlorna sågs nästan två veckor tidigare än föregående år då en ensam individ hängde kvar i landskapet till den 1.10.

Noterbart: 1 ex Ormestaängarna, Oset 23.4 (Åke Pettersson). 2 ex Hammarmaden, Kvismaren 18.9 (Clas Hermansson, Mia Holmebrandt).

Forsärla *Motacilla cinerea*

Arten rapporteras detta år från 20 olika lokaler under häckningstid, varav 18 med två adulta fåglar på plats. Från åtta av dessa lokaler noteras lyckade häckningar. Flera av platserna är de gamla klassiska häckningslokalerna men även några nya dyker upp i rapporteringen och ett flertal lokaler som brukar hysa häckande par saknas helt. Däribland till exempel Klockhammar där landskapets första häckning någonsin kunde konstateras 1990. En riktad inventering skulle med största sannolikhet ge ett betydligt högre antal revir i landskapet. För tredje året i rad minskar antalet inrapporterade observationer men häckningsresultaten talar emot en reell minskning. Rapportera mera när det gäller denna art och från platser där inte så många skådar! Årets första, respektive sista observationer ses nedan. Inga vinterfynd gjordes detta år.

Noterbart: 1 ex str NO Ruinen, Tysslingen 25.3 (Bengt Jalsborn, Karl-Ola Karlsten m.fl.). 1 hona Reningsverket, Hallsberg 25.3 (Tage Carlsson). 2 ex Nya Skebäcksbron, Örebro sluss 25.3 (Stikkan Hallemark). 1 ex Hjälmsberg 17.10 (Åke Pettersson).

Sädesärla *Motacilla alba*

Inte heller detta år något vinterfynd även om årets sista observation nästan ändå får kallas för ett sådant. Nedan ses årets första respektive sista fynd. Som brukligt de senaste åren dyker de första enstaka

sädesärlorna upp under sista veckan i mars.

Noterbart: 1 ex Hammarkullen, Kvismaren 24.3 (Håkan Johansson). 1 ex Kävesta, Sköllersta 11.11 (Stig Linderum).

Strömstare *Cinclus cinclus*

Ett magert år i landskapet för arten som det verkar då endast fyra häckningar hittades av Juhani Vuorinen och medhjälpare. En av dessa fyra misslyckades dessutom vilket innebär ett resultat på endast tre lyckade häckningar. Sämre än så har vi bara upplevt år 2006 då ingen lyckad häckning kunde konstateras. Naturligtvis finns ett mörkertal men insatserna att försöka hitta häckningar har varit tämligen konstanta. Vinterförekomsten var dock god både i början och slutet av året med fler än ett exemplar på flera lokaler. De senaste bistra vintrarna gör möjligen att de blir lättare att hitta på de få ställen där öppet vatten finns.

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

En hård vinter decimerade troligen antalet gärdsmygar rejält och när året skall summeras ser man att antalet inrapporterade observationer av arten har minskat från 638 år 2009 till 304 detta år. En halvering med andra ord, vilket åtminstone jag tycker har märkts i fält. Låt oss hoppas att dessa krabaters ökande tendens att stanna över vintern är ett minne blott om vintrarna skall fortsätta vara lika hårda.

Järnsparv *Prunella modularis*

Årets första järnsparvar dök upp på flera platser den 27.3 och årets sista observation gjordes den 9.10 vilket i bägge fallen är helt normalt. Med andra ord inga vinterfynd, varken i början eller i slutet av året. Vinterfynd har nu inte gjorts sedan 2007.

Rödhake *Erithacus rubecula*

Vi listar alla vinterfynd som trots den bistra vintern blev relativt många i början av året. Med ännu en bister vinter på gång valde dock bara ett fåtal rödhakar att stanna kvar i december månad.

Vinter: 1 ex Vretstorp 2.1-23.2 (Tage Carlsson, Bengt Jalsborn). 1 ex Fallen, Karlslund 2.1 (Göran Ekberg, Lennart Eriksson). 1 ex Stadsparken, Örebro 3.1-12.2 (Kjell Hammelin, Håkan Carlestam m.fl.). 1 ex Linblommevägen, Stora Mellösa 5.1-14.2 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson m.fl.). 1 ex Kumla 31.1-11.2 (Frank Tholfsson, Anna Tholfsson m.fl.). 1 ex Holmen, Örebro 31.1 (Erik Törnvall). 1 ex Sörby, Örebro 6-21.2 (Leif Sildén, Anders Eng). 1 ex Östansjö 7.2 (Björn Ander). 1 ex Hagalundsbacken, Örebro 8.3 (Tord Larsson). 1 ex Rusthållaregatan 14, Örebro 5.12 (Ann-Margret Elmroth). 1 ex Alkärrsvägen 2, Örebro 17.12 (Mats

Kamakura

10x25 MR3

välkommen in i butiken för övrigt sortiment

Förstklassiga kikare
för alla lägen!

Tubkikare
SP66ED Paket
inkl. 25x okular & väska

Eriksson). 1 ex Fallen, Karlslund 31.12 (Mats Eriksson).

Näktergal *Luscinia luscinia*

Normalt första ankomstdatum för denna art i landskapet är numera under de sista dagarna i april. Förr om åren fick man vänta några dagar in i maj. Under detta år dök arten upp på flera platser den 28.4 och årets sista observation gjordes några dagar in i september månad, vilket inte hör till vanligheterna. Nedan ses också några noteringar om större antal på ett givet område eller en given sträcka:

Större antal: 19 ex spel/sång Oset 8.5 (Owe Persson). 14 ex spel/sång Gamla tippen, Oset 16.5 (Johan Åhlén). 12 ex spel/sång Sörön, Kvismaren 18.5 (Hans Waern). 10 ex spel/sång Råstasjön, Kvismaren 19.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson). 17 ex spel/sång sträckan Köpberga-Segersjö 22.5 (Lage Johnson). 15 ex linjetaxering Segersjöområdet 5.6 (Lage Johnson).

Noterbart: 1 1K ringm Fågelsjön, Kvismaren 5.9 (Kvismare fågelstation, Bo Runesson m.fl.).

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos*

Landskapets första och landets 60:e fynd av arten blev en rejält långstannande individ då den dök upp den 23.5 och hördes för sista gången den 4.7. Så

pass att det blev den mest långstannande i landet hittills med sina 43 dagar på lokalen jämfört med tidigare rekord på 32 dagar. Ett riktigt dragplåster för utsocknes blev den också där den satt så lättillgängligt bredvid vägen och blev både inspelad och fotograferad.

1 fynd: 1 hane spel/sång, ej häckning Gubbhyllan, Kvismaren 23.5-4.7 (*Johan Åhlén, Magnus Friberg m.fl.).

Blåhake *Luscinia svecica*

Vårfynd av normal omfattning och fler än föregående år. Från den 28.8 till den 13.9 noterad på ett flertal olika lokaler närapå dagligen med de högsta noteringarna från Vibysjön och Boglundsängen. Allt som allt verkar året ha varit gynnsamt för arten. Efter den 13.9 gjordes ytterligare två fynd enligt nedan:

Vår: 1 hane Stentornet, Rynningeviken 13.5 (Åke Jalo, Joakim Lajtai). 1 hona Hallsberg 13.5 (Billy Lindblom). 2 hane Rosenbergsstugan, Oset 13.5 (Andreas Tranderyd, Thomas Berglund). 1 hane Södra Näsbjörntornet, Oset 14.5 (Owe Persson). 1 ex Husön, Kvismaren 14.5 (Peter Gustafson).

Höst: Minst 6 ex Sankängen, Vibysjön 4.9 (Kent Larsson). 4 ex Boglundsängen 11.9 (Benny Fredriksson). 1 ex Boglundsängen

Järnsparv

19.9 (Berit Söderberg, Sune Johansson). 1 ex Västra rakan, Kvismaren 26.9 (Magnus Persson).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Föregående års minskning verkar ha varit högst tillfällig då arten setts på flera lämpliga häcknings-lokalerna detta år. Som vanligt är Kvarntorp den mest frekventerade lokalen medan Garphyttan Wire bara står för en enda rapport detta år. Från Stortorget i Örebro kommer flera rapporter under häckningstid liksom från Pappersbruket och det närliggande Oset. Rapporterna från Mosjö och Zinkgruvan är också högtintressanta och bör följas upp. Tyvärr dock ingen konstaterad häckning. Några till synes omotiverade uppdykanden har också gjorts både under vår och höst med en rejält sen individ i början av november.

Häckning? 1 hane spel/sång Kvarntorps industriområde 6.4-11.7 (Ola Strand, Joakim Johansson m.fl.). 1 hane spel/sång Kartongfabriken/Pappersbruket, Örebro 20.4-4.5 (Per Wedholm, Åke Pettersson m.fl.). 1 honf Reningsverket, Oset 8.5 (Owe Persson). 1 hane spel/sång Stortorget, Örebro 12.5-14.6 (Staffan Werme, Ola Strand m.fl.). 1 ex Gubbhyllan, Oset 17.5 (Ingvar Gustavsson). 1 ad hona avledningsbeteende Mosjö kyrka, Mosås 13.6 (Bo Ståhl). 1 ad hona Zinkgruvan 5.8 (Stefan Sandberg). **Vår:** 1 hane Kilsgården, Kvismaren 2.4 (Per Karlsson Linderum). 1 hona Sannahed 6.4 (Leif Sildén). 1 hane Arvaby 14.4 (Helny Olsson). 1 hane Garphyttan Wire, Garphyttan 15.4 (Ronnie Lindqvist, Bernt Bergström m.fl.). 1 hona Öby kulle, Kvismaren 26.5 (Jan Rees).

Höst: 1 honf Rönneberget, Resta 27.9 (Rune Eriksson). 1 honf Uggelboda, Stortorp 8-9.10 (Ola Strand). 1 ad hane Zinkgruvan 20.10 (Stefan Sandberg). 1 IK+ hane Egby, Segersjö 2.11 (Lage Johnson).

Foto: Benny Fredriksson

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*

Förra året fick ett tidigt vårfynd ett extra omnämnande och i år tar vi endast upp ett sent höstfynd. Det hör nämligen inte till vanligheterna att vår vanliga rödstjärt noteras på dessa breddgrader i oktober månad. Vanligare då är att den mer tåliga svarta rödstjärten ses sent på året precis som ni nyss kunnat läsa.

Noterbart: 1 honf Bondevrak 637, Segersjö 2.10 (Lage Johnson).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Som sig bör dök de första stenskvättorna för året upp under de första dagarna i april. Precis som föregående år ses årets sista fynd samt en större ansamling nedan: **Större antal:** 22 ex Gällersta 13.9 (Peter Gustafson). **Noterbart:** 1 ex Norrbyås, Kvismaren 5.10 (Magnus Persson).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Året bjöd på tretton fynd av 14 individer ringtrast i landskapet, vilket är en ökning jämfört med de närmast föregående två åren. Måhända är vi tillbaka på nivån 10-20 fynd per år som gällde fram till år 2007? Som vanligt dock pinsamt få, med andra ord inga, fynd under hösten.

Vår: 1 ex Hågervad, Tysslingen 10.4 (Olle Liljedahl). 1 ad hane Egersta, Tysslingen 10-13.4 (*Kent Halttunen, Anders Kronhamn m.fl.). 1 ex Odlingen, Garphyttan 13-14.4 (*Anders Kronhamn, Bernt Jerlström m.fl.). 1 ad hane Harge 18.4 (Leif Sildén). 1 hona Kvarntorpshögen 20.4 (Leif Sildén). 1 ex Brickebacken, Örebro 20.4 (Albin Lundkvist). 1 hane Västhaga, Örebro 21.4 (Anita Hallgren). 1 hane Klockhammar 21.4 (Jenny Eriksson). 1 ad hane Hjälmarsberg 22.4 (Åke Pettersson). 1 ad hane Västkärr 23.4 (Kent Halttunen). 2 honf Fågelåsen Salem, Nysund Nrk 26.4 (Leif Paakkonen). 1 hona Fågelåsen Salem, Nysund Nrk 28.4 (Leif Paakkonen). 1 hona Solberga 30.4 (Lennart Ahlen). 1 hane Fågelåsen Salem, Nysund Nrk 2.5 (Leif Paakkonen).

Koltrast *Turdus merula*

Den makalösa trastvintern 2009-2010 gjorde att de flesta av våra vanliga trastarterer sågs i större antal än normalt. När det gäller koltrastarna var antalen betydligt större än de brukar vara men ändå inte i närheten av rödvingetrastens antal som kan läsas

nedan. De högsta inrapporterade antalen i början av januari redovisas nedan:

Större antal: 25 ex Uggebodda, Stortorp 1.1 (Ola Strand). 20 ex Fallen, Karlslund 2.1 (Lennart Eriksson). 50 ex Olshammar 2.1 (Roland Thuvander, Claes Nordell, Leif Rydell). 50 ex Askersund 2.1 (Roland Thuvander, Claes Nordell, Leif Rydell). 20 ex Bondevrak 637, Segersjö 8.1 (Lage Johnson).

Björktrast *Turdus pilaris*

Sanslösa mängder trastar i omlopp under första halvan av januari månad som sagt och nedan ses de högsta uppskattade antalen björktrastar under denna period. Kommer vi någonsin att få uppleva detta igen?

Större antal: 1500 ex Askersund 2.1 (Roland Thuvander, Claes Nordell m.fl.). 3500 ex Odensbacken 3.1 (Lage Johnson). 3000 ex Husön, Kvismaren 6.1 (Ove Pettersson, Gunnar Nilsson). 4000 ex Kvismaren 6.1 (Magnus Friberg). 3000 ex Nynäs höghäls, Kvismaren 6.1 (Lage Johnson). 3000 ex Bondevrak 637, Segersjö 7.1 (Lage Johnson). 4000 ex Adolfsberg, Örebro 9.1 (Leif Sandgren). 2000 ex Örebro 17.1 (Joakim Johansson). 1500 ex Hidingsta, Hallsberg 17.1 (Billy Lindblom).

Taltrast *Turdus philomelos*

Vinterfynd av taltrast hör verkligen inte till vanligheterna men någon gång händer det och varför inte då under den gångna vintern. Två observationer gjordes med två veckors mellanrum vid Tybblebacken säkerligen rörande samma individ men vi publicerar ändå bägge observationerna. Vårens första anländande taltrastar dök upp enligt tidtabellen under de sista dagarna i mars. Årets sista fynd gjordes i början av november vilket också det är normalt.

Vinter: 1 ex Tybblebacken, Asker 2.1 (Ola Strand). 1 ex Fiskinge 219, Tybblebacken 17.1 (Johan Åhlén).

Noterbart: 1 ex Markaskogen, Almby 7.11 (Håkan Johannesson).

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Långt in i januari månad var antalet rödvingetrastar fortfarande högt i landskapet för att sedan minska snabbt och den sista spillran av vinterinvasionen var nog den ensamma individ som sågs vid Baronbackarna i början av mars. De normala vårflyttarna dök sedan upp i slutet av mars och årets sista fynd gjordes i slutet av november. Nedan ses

också de högsta januarisiffrorna med en imponerande räkning gjord från Segersjö till Sköllersta.

Vinter: 40 ex Norrbyås, Kvismaren 1.1 (Lage Johnson, Johan Åhlén). 30 ex Tybblebacken, Asker 2.1 (Ola Strand). 560 ex sträckan Segersjö - Sköllersta 3.1 (Lage Johnson). 36 ex Sköllersta 4.1 (Magnus Friberg). 200 ex Kvismaren 6.1 (Magnus Friberg). 1 ex Baronbackarna, Örebro 2.3 (Joakim Johansson).

Noterbart: 1 ex str S Markasjön, Almby 25.11 (Håkan Johannesson).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Den fantastiska trastvintern 2009-2010 satte sina spår i januari månad även för denna art och vi listar här samtliga fynd under den månaden. De första anländande vårfågeln noterades sedan som brukligt kring 20 mars. Årets sista fynd samt vårens, respektive höstens största antal ses också nedan:

Vinter: 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 1.1 (Lage Johnson). 1 ex Egersta, Tysslingen 1.1 (Thomas Eriksson, Anders Kling). 2 ex Göksholm 1.1 (Anders Carlberg). 1 ex Fallet, Hjälmarsberg 1.1 (Åke Pettersson). 1 ex Tybblebacken, Asker 2.1 (Magnus Friberg, Ola Erlandsson). 1 ex Stora Koviken, Olshammar 2.1 (Roland Thuvander, Claes Nordell, Leif Rydell). 1 ex Resta 2.1 (Albin Lundkvist, Andreas Tranderyd m.fl.). 3 ex str S Bondevrak 637, Segersjö 3.1 (Lage Johnson). 1 ex Bärsta, Kvismaren 3.1 (Anders Karlsson). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 4.1 (Lage Johnson). 3 ex Kilsgården, Kvismaren 6.1 (Magnus Friberg). 1 ex Fiskinge 219, Tybblebacken 8.1 (Johan Åhlén). 1 ex Markasjön, Almby 10.1 (Lars Johansson). 1 ex Rostagårdsparken, Örebro 10.1 (Lennart Eriksson). 1 ex Katrinelund, Stora Mellösa 17.1 (Anders Karlsson). 1 ex Börsholm, Göksholm 23.11 (Bernt Jerlström, Åke Lorin).

Större antal: 35 ex Åkerbymaden, Tysslingen 31.3 (Rune Eriksson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 39 ex str SV Ässön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén).

Foto: Benny Fredriksson

Dubbeltrast

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

I år stannar antalet sjungande hanar på ungefär 95 stycken, vilket är en knapp ökning från föregående år. Inga säkra häckningsfynd gjordes, men däremot ett relativt sent höstfynd. Ett lustigt sammanträffande är att årets första och sista fynd gjordes av samme observatör!

Första vårfynd: 1 ex spel/sång Reningsdammen, Rynningeviken 1.5 (Lennart Eriksson).

Noterbart: 1 1K ringm Ässön 6.9 (Lennart Eriksson).

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Årets skörd av flodsångare blev fyra fynd av åtta individer. Tre individer i Oset, tre individer i Rynningeviken och dessutom två ströfynd i resten av landskapet. Samtliga fåglar i Oset-Rynningeviken ringmärktes, så det är ställt bortom allt tvivel att det rörde sig om olika individer. Fyndbilden är normal bortsett från koncentrationen till Oset-Rynningeviken - under 2008 och 2009 gjordes nämligen inga fynd alls av flodsångare i detta område. I Oset utgjordes samtliga av 2K hanar (ett ex ringmärktes 5.6 och två ex 13.6). I Rynningeviken var fördelningen en 2K hane och två 3K+ hanar (ringmärktes 31.5 respektive 29.5 och 6.6).

3 ex spel/sång Rynningeviken 26.5-7.6 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex spel/sång Värnsta 28-30.5 (Tage Carlsson, Helny Olsson m.fl.). 3 ex spel/sång Reningsverket, Oset 2-23.6 (Olle Liljedahl, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex spel/sång Efskyrkan, Askersund 8.6 (Nils-Erik Ström).

Vassångare *Locustella luscinioides*

Fyra till fem fynd är något mer än normalt om vi låter 2000-talet utgöra måttstock. Sannolikt utgörs de två fynden i Tysslingen av samma individ som valde att byta sångplats från norra delen av sjön till södra delen, men fynden redovisas separat nedan.

Korrigerig 2009: i Rysjön, Kvismaren sågs en fågel bygga bo och flyga med föda i näbben till boet i mitten av juli (Kvismare fågelstation). Första säkerställda häckningen i Närke.

1 ex spel/sång Östra Kvismaren, Kvismaren 28.4-20.7 (Jan Rees, Johan Bergquist m.fl.). 1 spel/sång ex Västra kröken, Kvismaren 4-7.5 (Johan Åhlén, Håkan Carlestam m.fl.). 1 ex spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 15-18.5 (Berit Söderberg, Lage Johnson m.fl.). 1 ex spel/sång Södra Tysslingen 26.5-5.6 (Toni Berglund). 1 ex spel/sång Reningsverket, Oset 20.6 (Karl-Erik Sundström). Anders Kronhamn

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

Bara ett godkänt fynd gjordes under året. Fågeln var tyvärr ingen publikfriare och behagade bara stanna

under en dag. Rapportkommitten vill understryka att busksångare inte är en lättbestämd art och vi märker därför upp gjorda observationer i Svalan med krav på raritetsblankett.

1 ex spel/sång Lövholmen, Kvismaren 19.5 (*Jan Rees, Anders Karlsson m.fl.)

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Årets inventeringar i Oset-Rynningeviken resulterade i 19 sjungande hanar i Oset och sju sjungande hanar i Rynningeviken. Trots att Snötippen täckts under vintern 2009-2010 och till stor del var vegetationslös kom farhågorna om ett minskat antal sjungande fåglar i Oset alltså på skam. 2009 satt 18 sjungande hanar i Oset så biotopförstörelsen verkar ha gått obemärkt förbi. I landskapet i övrigt har rapporterats ca 75 sjungande hanar, vilket ger ett sammanlagt resultat om 101 individer. Detta är en viss minskning jämfört med föregående år (123 ex), men något mer än 2008 (95 ex). Då kärrsångaren inte kan sägas vara särskilt kräsen i sitt biotopkrav sitter det sannolikt många oupptäckta fåglar och sjunger ute i igenvuxna diken i det näringska landskapet under sommarnätterna.

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Trenden med allt fler sena rörsångare håller i sig, i år gjordes fem fynd av sju exemplar i oktober månad. Blir det ännu fler nästa år?

Noterbart: 2 1K ringm Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Leif Sandgren, Lennart Eriksson). 2 1K ringm Ässön 1.10 (Magnus Persson, Herman Almqvist). 1 ex Lötenplattformen, Kvismaren 2.10 (Kent Larsson). 1 1K ringm Kvismaren 2.10 (Magnus Persson, Herman Almqvist). 1 1K ringm Ässön 6.10 (Magnus Persson).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Årets sammanställning är följande: Oset: 3 sjungande hanar, åtminstone 5 olika honor och troligen 4 lyckade häckningar. Rynningeviken: 5 sjungande hanar, åtminstone 4 olika honor och 4 lyckade häckningar. Kvismaren: 10 sjungande hanar och 9 honor fick ut 34 ungar. Segersjöområdet: ca 10 par och en konstaterad häckning. Frösshammarsviken: 4 sjungande hanar. Tisaren, Åsbro: 2 sjungande hanar. Sjungande enstaka hanar har rapporterats från Ekebergsviken; Storökna, Södra Lunger; Svalnäs-maden vindskyddet, Tysslingen; Serpentindammen, Kvarntorpshögen; Katrinelund, Stora Mellösa; Hässlebergsdammen, Hallsberg; Färjeläget, Vinön och sist Lungers udde. Detta resulterar i sammanlagt

ca 42 sjungande hanar, vilket är den högsta siffran sedan 2006 då 44 sjungande hanar noterades. Årets resultat är således mycket glädjande! Årets första fågel dök upp den 30 april vid Åslaholmen (Håkan Carlestam).

Härmsångare *Hippolais icterina*

Ett sent fynd gjordes, senaste märkdatum vid Venan under åren 1994 - 2009 var 21/8.

Noterbart: 1 1K ringm Venastugan, Rynningeviken 1.9 (Lennart Eriksson).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Ett vinterfynd gjordes denna hårda vinter och frågan är om fågeln överlevde någon längre period. 2009 uteblev vinterfynden helt.

Vinter: 1 hona födosökande Hallsberg 10.1 (Rolf Särnbrink).

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Ett sent fynd av grönsångare gjordes i år, faktiskt det senaste fyndet under hela 2000-talet.

Noterbart: 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 4.9 (Lage Johnson).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Totalt gjordes 16 fynd av sjungande fåglar under perioden 15 maj till och med juli månad, vilket är fem fler än föregående år. Merparten av dessa fynd indikerar sannolikt dock inte häckning. Vid Gamla tippen, Oset, som brukar hålla sjungande gransångare sjöng en fågel fram till 5 maj. Enda fyndet i Oset därefter gjordes på Snötippen den 26 maj. Det mest intressanta fyndet ur häckningssynpunkt är fågeln vid Bärsta som höll revir i nästan en månad. De mest intressant fynden redovisas nedan. Årets första gransångare dök upp vid Ekers grusgrop den 2 april och årets sista fynd gjorde så sent som 6 november.

1 ex spel/sång Svalnäs, Tysslingen 19-24.5 (Thomas Eriksson). 1 ex spel/sång Frösshammarsviken Nrk 19-21.5 (Ulf Eriksson). 1 ex spel/sång Snötippen, Oset 26.5 (Åke Pettersson). 1 ex spel/sång Bystad slott 26.5 (Stig Enebjärn). 1 ex spel/sång Bärsta, Kvismaren 31.5-22.6 (Peter Gustafson m.fl.). 1 ex spel/sång Suttarboda, Garphyttan 1.6 (Bernt Bergström). 1 ex spel/sång Falkasjön, Garphyttan 6.6 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Körartorp, Kägla-området, Norra 22.6 (Åke Lorin). 1 ex spel/sång Djupdalen 2.7 (Michael Andersson). 1 ex spel/sång Norra Ham-maren 22.7 (Henrik Berg).

Novemberfynd: 1 ex födosökande Västra kröken, Kvismaren 6.11 (Anders Jacobsson).

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Tre oktoberfynd av lövsångare hör inte till vanlighe-terna i Närke, normalt lämnar arten våra breddgrader i september månad.

Noterbart: 1 ex Fiskinge 219, Tybblebacken 1.10 (Johan Åhlén). 1 ex Ormkärret, Kvismaren 2-3.10 (Johan Åhlén). 1 ex Bondevrak 637, Segersjö 3.10 (Lage Johnson).

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

Även i år gjordes ett aprilfynd av grå flugsnappare. Normalt sett brukar de första individerna anlända kring 5-10 maj.

Noterbart: 2 ex locklåte Sörön, Kvismaren 30.4 (Håkan El-lehammer).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Sex fynd är en normal nivå för mindre flugsnap-pare i Närke. Ur häckningssynpunkt är fågeln vid Garphyttans nationalpark mest intressant då den höll revir under en längre period. Någon hona sågs dock aldrig på lokalen. Även ett höstfynd gjordes, vilket inte sker varje år.

1 ex spel/sång Sottern 23.5 (Toni Berglund). 1 ex spel/sång Garphyttans nationalpark 28.5-17.6 (Michael Andersson, Kurt Johansson m.fl.). 1 ex spel/sång Himmer 29.5 (Ronnie Lind-qvist). 1 ex spel/sång Nydalen, Harge 7.6 (Ove Pettersson). 1 ex spel/sång Rosenbergsstugan, Oset 20.6 (Ronnie Nederfeldt).

Höst: 1 honfrast Flyhagen Garphyttan 21.8 (Benny Fredriksson), Anders Kronhamn

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Fynd under häckningstid 1.4-31.8 gjordes vid Kvismaren, Segersjö och Rynningeviken. I Kvis-

Busksångare

Foto: Leif Sandgren

maren ringmärktes under sommaren sammanlagt 14 stycken ungfåglar vid olika tillfällen. Ungfåglar sågs även vid Rynningeviken. Antalet lokaler med observationer under häckningstid är färre än normalt och koncentrationen till Kvismareområdet är tydlig. Antalet ringmärkta ungfåglar vid Kvismaren antyder dock att häckningarna där varit framgångsrika. Vinterfynd gjordes huvudsakligen under januari och med flest rapporter från Nyängen.

Vinterfynd: Som mest 10 ex Nyängen, Kvismaren under perioden 2.1-16.1 (Johan Åhlén m.fl.). 3 ex Åslasjön, Kvismaren 9.1 (Anders Jacobsson). 10 ex Fiskinge by, Kvismaren 10.1 (Leif Sildén). 6 ex Hästhagsviken, Katrinelund 5.2 (Anders Karlsson).

Blåmes *Parus caeruleus*

Det är inte ofta vi publicerar höga antal av blåmes i landskapet, men nedanstående sträcksumma förtjänar att omnämnas!

Större antal: 200 ex str S Ässön 6.9 (Lennart Eriksson).

Pungmes *Remiz pendulinus*

Var 2010 året då sista spiken sattes i kistan för pungmesen i Närke? Efter att i flera år med nöd och näppe ha hängt sig kvar som häckfågel i landskapet kan vi konstatera att inga häckningar genomfördes i år även om fågeln vid Segersjövikens byggde ett hannäste. Fågeln vid Segersjö var omärkt och ringmärktes den 29.5, men sågs inte mer på lokalen efter detta datum. Samtliga observationer listas nedan.

1 ad hane lämpl biotop Källviken, Kvismaren 29.4 (Ronnie Lindqvist). 1 3K+ hane Segersjövikens, Segersjö 16-29.5 (Anders Jacobsson, Staffan Liljeqvist m.fl.). 1 ex förbifl. Lakdamarna, Rynningeviken 22.5 (Lennart Eriksson). 1 ex Lötensplattformen, Kvismaren 19.6 (Hans Waern, Daniel Steen).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Två fynd av sommargylling är av normal omfattning. Tyvärr inga publikfriande individer i år utan endast ströobsar.

1 ex spel/sång Snavlunda ängar, Snavlunda 5.6 (Joakim Johansson). 1 ex spel/sång Rysjön, Kvismaren 17.7 (Anders Jacobsson).

Törnskata *Lanius collurio*

Årets första törnskata dök upp redan den 3 maj på Venakullarna, vilket är det tidigaste datumet som rapporterats under 2000-talet. Sannolikt samma fågel sågs även på samma lokal den 5 maj och då sågs även ett annat exemplar vid Oset. De tidigaste törnskatorna brukar normalt nå oss kring 15 maj.

Noterbart: 1 hane Venakullarna, Rynningeviken 3.5 (Lars Ferm). 1 hane Venakullarna, Rynningeviken 5.5 (Leif Sandgren).

1 ex Gamla tippet, Oset 5.5 (Håkan Carlestam).

Nötskrika *Garrulus glandarius*

En hög sträckssiffra från Ässön förtjänar ett omnämnande.

Höga antal: 275 ex str SV Ässön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén).

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

En konstaterad häckning på den klassiska lokalen Garphyttans nationalpark där en vuxen fågel sågs med föda åt ungar. I övrigt är antalet fynd under häckningstid något färre än under de senaste åren, men inte under det normala.

Fynd under häckningstid (1.3-30-6): 1 ex Nälberg, Hallsberg 3.3 (Billy Lindblom). 2 ex Lindhult, Östansjö 13.3 (Billy Lindblom). 1 ex Lövhaget, Villingsbergs Skjutfält 2.4 (Hans Waern). 1 ex Ässtugan, Hjortkvarn 4.5 (Johan Åhlén). 1 ad Dalabergen, Hallsberg 14.5 (Michael Andersson). 1 ad föda åt ungar Garphyttans nationalpark 28.5 (Michael Andersson).

Råka *Corvus frugilegus*

Endast ett vinterfynd, då de två decemberobservationerna får antas gälla samma fågel, är en riktigt mager utdelning. Att inga fynd gjordes under januari-februari får sannolikt tillskrivas den bistra vintern. Fyndet av 1K-fågeln vid Hjortkvarn är intressant. Vilket häckningsområde kom den ifrån?

Vinter: 1 ex Stora Mellösa 4.12 (Ronnie Lindqvist). 1 ex Torsborg, Stora Mellösa 9.12 (Ola Strand).

Sommar: 1 ex förbifl. Rysjön, Kvismaren 23.5 (Åke Pettersson). 2 2K rast Bondevrak 637, Segersjö 26.5 (Lage Johnson). 1 1K förbifl. Tanntorp, Hjortkvarn 10.8 (Mats Weiland).

Stare *Sturnus vulgaris*

Invasionen av starar och trastar som inträffade under hösten 2009 spillde över rejält på 2010 och starar syntes överallt i landskapet under januari och februari. Under december gjordes däremot endast två fynd. Nedan listas fynd av mer än 50 ex för perioden januari och februari samt de enda två decemberfynden:

Vinterfynd: 50 ex Askersund 2.1 (Roland Thuvander m.fl.). 230 ex Odensbacken 3.1 (Lage Johnson). 56 ex Aspholmen, Örebro 5.1 (Andreas Tranderyd). 100 ex Nynäs, Kvismaren 16.1 (Håkan Carlestam). 80 ex Fiskinge 21.9, Tybblebacken 17.1 (Johan Åhlén). 100 ex Ekeby 18.1 (Andreas Sandberg). 60 ex Almbyplan, Örebro 21.1 (Lage Johnson). Vid Näsby gård, Ekeby sågs under perioden 1.1-23.2 som mest 400 ex den 31.1 (Ove Pettersson). Vid Reningsverksdammen, Kumla sågs under perioden 1.1-13.2 som mest 55 ex 1.2 (Håkan Persson). 1 ex Örebro 1.12 (Jan Gunnarsson). 1 ex Torsborg, Stora Mellösa 9.12 (Ola Strand).

Bofink *Fringilla coelebs*

Årets högsta sträcknotering är lite överraskande från april månad. Se även kommentaren för bo/bergfink vad gäller rapporteringen av sträckssiffror.

Större antal: 1500 ex str N Bondevrak 637, Segersjö 1.4 (Lage Johnson). 2180 ex str N Bondevrak 637, Segersjö 13.4 (Lage Johnson). 1600 ex str Venakullarna, Rynningeviken 12.9 (Leif Eckmann, Lennart Eriksson).

Ob. bo-/bergfink *Fringilla sp.*

Vi fortsätter att redovisa årets bästa sträckdagar med hopp om att det leder till förbättrad rapportering. För 2010 kan vi konstatera att den 19 september måste ha varit en av de bästa sträckdagarna i Närke på länge!

Större antal: 2800 ex str Ässön 12.9 (Leif Sildén). 23000 ex str SV Ässön 19.9 (Ola Strand, Leif Sildén).

Hämpling *Carduelis cannabina*

Ett vinterfynd gjordes i februari månad. Fågeln uppehöll sig tillsammans med vinterhämplingar.

1 hane födosökande Näsby, Örebro 10.2 (Per Wedholm).

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*

Flera vinterfynd och många småflockar under både höst och vår samt flera stora flockar är ett uppträdande i en omfattning som överstiger det normala. Nedan redovisas samtliga vinterfynd och flockar med 100 ex eller mer.

Vinterfynd: 6 ex förbifl. Mosjögårderna 1.1 (Håkan Persson). 1 ex förbifl. Reningsverksdammen, Kumla 2.1 (Roland Thuvander). 1 ex födosökande Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 25.1 (Benny Fredriksson). 4 ex födosökande Näsby, Örebro 10.2 (Per Wedholm). 1 ex födosökande Blåklintstigen 2, Örebro 9.12 (Lennart Eriksson).

Större antal: 250 ex rast Västra rakan, Kvismaren 10.4 (Leif Sildén). 150 ex rast Aldammen, Asker 11.4 (Lage Johnson). 500 ex rast Bondevrak, Segersjö 23.10 (Magnus Friberg). 150 ex Bondevrak 637, Segersjö 25.10 (Lage Johnson). 100 ex födosökande Västra rakan, Kvismaren 28.10 (Håkan Johannesson).

Brunsiska *Carduelis flammea cabaret*

Ett rejält uppsving i antalet rapporterade brunsiskor jämfört med de senaste åren, vilket är glädjande. Tyvärr indikerar inget av fynden häckning då alla är gjorda under höst- eller vintermånaderna.

1 ex Bondevrak 637, Segersjö 4.1 (Lage Johnson). 1 ex Romarebäcken, Hällabrottet 6.1 (Håkan Persson). 1 2K Fiskinge 219, Tybblebacken 8.1 (Johan Åhlén). 2 ex Norra Bro, Örebro 12.1 (Marianne Johansson). 3 ex Lanna golfbana, Lanna 17.1 (Benny Fredriksson). 1 ex Fiskinge 219, Tybblebacken 17.1 (Johan Åhlén). 1 ex Reningsverket, Oset 18.1 (Stickan Hallemark). 3 ex Gamla tippen, Oset 19.1 (Håkan Carlestam). 1 ex Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 20.1 (Rune Eriksson m.fl.). 1 2K

Fiskinge 219, Tybblebacken 21.1 (Johan Åhlén). 3 ex Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 25.1 (Benny Fredriksson). 1 3K+ hane Blåklintstigen 2, Örebro 31.1 (Lennart Eriksson). 7 ex Bondevrak 637, Segersjö 1.10 (Lage Johnson). 2 ex Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 10.10 (Peter Gustafson). 3 ex Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 19.11 (Benny Fredriksson). 1 ex Flyhagen Ännabodavägen, Garphyttan 20.11 (Benny Fredriksson).

Snösiska *Carduelis hornemanni*

Med sju fynd av tolv individer är vi åter nere på en lägre nivå efter fjolårets uppsving. Ett genomsnittligt år ses 15-20 individer, men antalet fynd har varierat kraftigt under 2000-talet. Märkligt nog gjordes inga fynd alls under årets början, utan samliga observationer är från oktober till december.

1 ad hane Bondevrak 637, Segersjö 9.10 (Lage Johnson). 1 honf Bondevrak 637, Segersjö 9.10 (Lage Johnson). 1 honf Ösby, Sköllesta 31.10 (Per Karlsson Linderum). 3 ex Söröslätten, Kvismaren 14.11 (Benny Fredriksson, Helny Olsson). 1 1K Brantströms gränd, Nasta 22.11 (Åke Lorin). 2 ex Råstasjön, Kvismaren 24.11 (Anders Karlsson). 1 1K Tallbacken, Kvismaren 5.12 (Johan Åhlén). 1 ad och 1 1K Blåklintstigen 2, Örebro 12.12 (Lennart Eriksson).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Endast ett fynd av bändelkorsnäbb är en mycket mager utdelning, men arten fluktuerar väldigt i antal mellan olika år och har inte varit årlig i Närke under 2000-talet.

1 ex lockläte Ringaby 13.3 (Bo Runesson).

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Ett fynd av en riktigt stor flock är värt ett eget omnämnande. Observatören har angett antalet till 150 exemplar plus/minus 40.

Notbart: 150 ex förbifl. Hammarbron, Kvismaren 4.9 (Magnus Friberg).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

Den mindre invasion som skedde hösten 2009 märktes även av under vintern och våren 2010. Merparten av årets omkring 50 rapporter gjordes nämligen under perioden januari till och med mars. Några av fynden under vårvintern indikerar häckning. Under sommaren och hösten gjordes bara en handfull fynd.

Större antal: 30 ex Fallet, Hjälmarsberg 1.5 (Johan Miller).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Årets första rosenfinkar dök upp den 15 maj då sjungande individer noterades på flera platser, bland annat i Oset. Antalet rapporterade sjungande hanar uppgår i år till cirka 85 stycken, vilket är en

fördubbling jämfört med tidigare år. Frågan är om det handlar en reell ökning eller enbart fler flitiga rapportörer?

Tallbit *Pinicola enucleator*

Ett tiotal fynd om cirka 30 exemplar är en relativt god utdelning. De flesta fynden är från Villingsbergs skjutfält-Kilsbergen och gjordes under ett begränsat antal dagar. Samtliga observationer listas nedan.

1 hane födosökande Brevens bruk 1.1 (Magnus Friberg). 1 ex lockläte Egersta, Tysslingen 27.3 (Thomas Eriksson). 1 hane födosökande Hemsjön, Villingsbergs Skjutfält 25.4 (Anders Jonsson). 2 i par födosökande Hemsjön, Villingsbergs Skjutfält 26.4 (Helny Olsson). 5 ex förbifl. Garphyttans nationalpark 6.11 (Christer Nytén, Anton Nytén). 1 hane förbifl. Södra Tolsboda, Villingsbergs Skjutfält 6.11 (Christer Nytén, Anton Nytén). 1 hane förbifl. Berga, Villingsbergs Skjutfält 6.11 (Christer Nytén, Anton Nytén). 1 hane Stora Stråsjön, Villingsbergs Skjutfält 6.11 (Christer Nytén, Anton Nytén). 20 ex stationär Södra Tolsboda, Villingsbergs Skjutfält 8.11 (Erik F Nordberg). 3 ex födosökande Stora Stråsjön, Villingsbergs Skjutfält 8.11 (Erik F Nordberg).

Lappsparr *Calcarius lapponicus*

En skral vårutdelning medan hösten blev något bättre. Frågan är hur många närkeskådare som orkar härja runt på stubbäckar i lämplig tid för att leta lappsparr?

Vår: 2 ex rast Tysslingen, Norra 21.4 (Toni Berglund). 8 ex rast Blackstaäns mynning, Tysslingen 23.4 (Thomas Eriksson). Som mest 5 ex rast Egbyviken, Segersjö 24-27.4 (Lage Johnson m.fl.). 1 ex förbifl. Hammarmaden, Kvismaren 27.4 (Anders Karlsson).

Höst: sammanlagt 19 ex under perioden 12.8-26.9.

Snösparr *Plectrophenax nivalis*

Ännu ett relativt gott år med många fynd av småflockar och enstaka individer. De större flockarna uteblev dock i år med undantag för flocken i Kvismaren i mars. Sista vårobservationen av arten gjordes den 8 april och första höstobservationen den 22 oktober.

Noterbart: 30 ex Norra E20-avfarten, Kumla 4.1 (Ola Erlandsson). 22 ex Norra Folkavi 1.2 (Kent Halttunen). 1 mars

noterades som mest 200 ex vid Västra rakan, Kvismaren 29.3 (Rolf Engwall, Lillån).

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

I Kvismareområdet noterades sammanlagt cirka 11 sjungande hanar under maj och juni. Häckning konstaterades på två lokaler, Husön och Sörön, där vuxna fåglar sågs med föda åt ungar. Ytterligare 2 ströfynd av sjungande hanar ger sammanlagt 13 sjungande hanar under året, vilket är färre än 2009 (17 ex) men fler än 2008 (knappt 10 ex). Även om ortolansparven inte kan anses vara svårinventerad så finns det gott om lokaler som kan hysa häckande fåglar, men som kanske inte besöks av den näringska skådarkåren. Det framgår också av resultatet från 2009 då mer riktade inventeringsinsatser i Kvismaren resulterade i den högsta noteringen på flera år (13 ex). Märkligt nog uteblev höstfynden även i år.

Fynd utanför kärnområdet samt häckningsobservationer: 1 ex spel/sång Ullavi, Sköllersta 9.5 (Erik Törnvall). 1 hane Babelsvägen 2, Sköllersta 14.5 (Per Karlsson Linderum). 1 ad spel/sång Sänna, Harge 22.5 (Ronnie Lindqvist). 2 ad i par upprörd, varnande Åsen 415, Kvismaren 1.6-15.6 samt 1 ex upprörd, varnande samma lokal 23.7 (Lars Johansson) 1 ad föda åt ungar Husön, Kvismaren 18.6 2010 (Jan Rees, Nina Rees). 2 ad i par föda åt ungar Sörön, Kvismaren 29.6 2010 (Leif Jern m.fl.)

Sävsparr *Emberiza schoeniclus*

Överraskande många sävsparrar noterades i januari och februari, särskilt med tanke på den bistra vintern som rådde långt in i mars. Dock gjordes inga decemberfynd.

Vinter: 1 ex förbifl. Odensbacken 1.1 (Ola Strand). Vid Gamla tippen, Oset sågs enstaka individer från 1.1-24.2 med som mest 5 ex förbifl. 4.2 (Stickan Hallemark) och 6 ex 24.1 (Anders Jacobsson). 5 ex födosökande Åslasjön, Kvismaren 9.1 (Anders Jacobsson). 1 hona Venastugan, Rynningeviken 31.1 (Lennart Eriksson). 2 i par födosökande Venastugan, Rynningeviken 1.2 (Stickan Hallemark). 3 ex födosökande Kårsta 206, Södra Lången, Lången-området 7.2 (Dennis Crona). ◀

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

NOF samarbetar med:

Studie
främjandet

www.sfr.se/orebro

UNGDOMSSIDAN

Konsten att vara en ung ornitolog

Edvin Elmroth

Att vara en fullfjädrad (!) ornitolog kräver sin man. Jag tänker nu berätta lite för er om några av mina erfarenheter.

Ugglor är mycket oberäkneliga. När man inte förväntar sig något särskilt under en hundpromenad mitt i livet en höstdag så kan en lappuggla plötsligt uppenbara sig i ett träd. Förmodligen undrade han vad jag sysslade med som släpade runt på två hundar och en mamma. Själv var jag rätt cool, tog några kända bilder och ringde Albin.

Albin i sin tur, eller ska man kanske säga otur, var inte ens i Örebro. Ja, då får man ju anropa mormor som förstod stundens allvar och vidtog åtgärder. Aldrig har väl kyrkogården haft så många besökare med kikare...

Att medvetet spana efter ugglor är helt annorlunda. För det första gör man det i allmänhet i mörker, för det andra – om man spanar i den högre skolan och tänker sig en berguv eller så – gör man det i kyla och i ett grustag. Oftast, nästan alltid faktiskt, har någon annan tipsat efter ett lyckat spaningsuppdrag dagen innan eller t.o.m. samma dag, vilket som sagt nästan alltid innebär att berguven har slut på föreställningar när man väl är på plats. Räddningen i det sammanhanget är korvgrillning och att få dänga till med en obs på korp eller spillkråka.

Slutsatsen om ugglespanandets konst blir: var beredd när du inte ska vara beredd, och var inte beredd när du ska vara beredd... På ugglor alltså.

Information är bra att läsa i förväg, i synnerhet när det gäller råd om kläder. Jag måste medge att mormor vet bäst, i alla fall ibland. Tyvärr

har jag också insett att mamma vet bäst de flesta andra gånger, vad gäller klädval alltså.

En fin dag i början av april skulle vi vandra längs Hjälmarenen. Redan när vi kom till parkeeringen utbröt förvirring. Någon fick spana på en storspov, och naturligtvis skulle ju alla få upp sina tubkikare och zooma in på samma gång. Ja, det blev en härlig röra av alla stativben och ryggsäckar...

Nåja, för att klara sig när man då missat att läsa informationen i tid får man göra några manliga insatser i stil med att spänstigt hoppa på tuvorna, (eftersom jag inte hade gummistövlar,) le och vinka när jag missade och plurrade grundligt. Halvblöt = halvmanlig, alltså struntade jag i hoppandet och vadade mellan tuvorna i stället.

Grillning är ju alltid trevligt, det är bara det att jag var så hungrig den här gången, så jag övertalade min yngre bror om att det var bättre att äta korven rå så vi slapp stå i grillkö. Det visade sig vara ett mycket bra val, för när alla andra grillade som bäst upptäckte Erik en havsörn. Tja, ska man skåda fåglar ska man göra det ordentligt. Att vi också såg fiskgjuse och ormvårk var kul, fast dem var det ju ingen Elmroth som upptäckte, och det är ju det som liksom räknas i det här sammanhanget! ◀

NOF:s Ungdomsgrupp hösten 2011.

Uptaktsmöte Lördagen den **1 oktober** kl. 9.00. Samling vid Öby kulle.

Garphyttans nationalpark söndag 6 februari 2011

Marianne Johansson

Exkursion genomförs tillsammans med Östernärkes naturvårdsförening.

Det är en mycket populär vinterexkursion hos grillvänner och andra skådare. Det måste vara korven som drar då fåglarna inte är så många som naturvännerna. I år såg och hörde vi åtta

arter, bl. a domherre, talgoxe, gulspurv och talltita. Den tretåiga varken hördes eller sågs. Det var den art vi förväntades oss mest att se och höra eftersom den var rapporterad på Svalan dagligen. Men icke!

Och som vanligt var våra ledare, Helny Olsson och Bengt "Jalle" Jalsborn, på hugget både med guidningen och veden till brasan! I år hade de med en förstärkning av Thomas Gustavsson som är ansvarig för parkens äng. Han informerade om barkborrens framfart i parken.

Det gick inte att gå in i skogen då snön var frusen och mycket hård utan vi gick Svensbodavägen (mycket hal) fram till Suttarboda där "Jalle" skottat fram grillplatsen och hade med ved. Tyvärr ligger grillplatsen i skuggan så när vi var klara gick vi vidare upp till lantgården där vi fick lite värme av en alldeles strålande sol!

Minus 6 grader, en strålande blå himmel, en mycket vacker sol och en mycket hård vind i trädtopparna gjorde att vi inte hörde så mycket utan fick passa på och njuta av varandras sällskap vilket också var mycket trevligt. Ett stort tack till Helny och Jalle som ställer upp för oss och även ett tack till Thomas. ◀

*Upplev naturen närmare
med en kikare från oss*

*Swarovski * Steiner * Pentax * Focus*

kikarproffsen

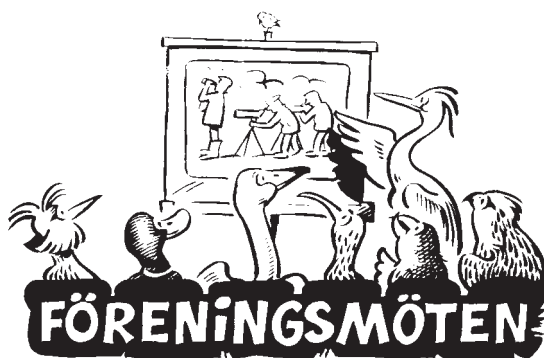
A-FOTO
BUTIK & ATELJE

Filarevägen 3 Lillån (bredvid Toyota bil)
019-250623 www.a-foto.se

Exkursionsdeltagarna till nationalparken uppradade

Foto: Marianne Johansson

Föreningsmötet i mars

Åke Lorin

Kvällens föredragshållare var Anders Wirdheim. Hans föredrag hade titeln Fåglarnas mångfald i en föränderlig natur. Han inledde med att påvisa hoten som finns om inte tillräcklig genetisk bredd behålls för arter. Arter består av både djärva och fega individer vars egenskaper kan vara en för- eller nackdel för individens överlevnad men som gör att arten har förmåga att reagera på förändringar i om-

världen. Det behövs en god genetisk bredd för att en art ska klara försämringar i miljön.

Blåmes är exempel på en art som är tålig. Den förekommer i många miljöer, har stora kullar, snabb omsättning av individer och en stor numerär som visar att den tål omgivningens tryck.

Mellanspett är dess motsats med små kullar, och med hemvist i biotoper som minskar i omfattning och ligger allt glesare. Från att ha haft en liten men någorlunda stabil numerär försvann den inom loppet av något år.

Anders Wirdheim belyste sedan förändringar i jordbruket med exemplen sånglärkan som minskar genom ändrade bruksformer och grågåsen som visar ökande numerär. Motsvarande förändringar i modernt skogsbruk har missgynnat talltitan men gynnat den större hackspetten.

Han pratade om klimatförändringar som vi vet kommer att påverka artsammansättningen. Exempelen han nämnde var gransångarens ökande utbredning i södra Sverige liksom nötväckans expansion till de nordligaste landskapen. Förlorare är rödstrupig piplärka och snöparv vars fjällbiotoper växer igen när skogen

växer ut på fjällhedarna.

Kanske man inte tänker på att även förändringar i rovdjurens numerär och utbredning påverkar inte bara deras jaktbyten utan också fågelfaunan även om det sker indirekt. Vargjakten gynnar en i dag redan stor älgstam. Älgarna betar av lövslyet så att det helt saknas återväxt av rönn, asp m. fl. På liknande sätt inverkar lon och rådjuret på fågellivet.

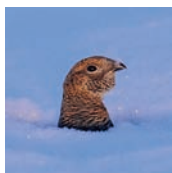
Avslutningsvis pekade han på att högre medeltemperatur är gynnsam för fågelfaunan genom att sydligare arter kan invandra. Katastrofalt är det för låglänta kuster som Vadehavets ebbstränder som försvinner. Låglänta öar kommer att dränkas när havsnivån höjs. Även bergstrakter påverkas genom att arter som lever i miljöer nära bergens topp inte kan flytta till högre nivåer utan kommer att försvinna för gott. ◀

Bilder från Kvismaren - Magnus Friberg

Ulf Jorner

Inomhusmötet den 14 april innebar en premiär. Vi är många som träffat Magnus Friberg ute i trakten av Kvismaren, och att han fotograferar flitigt är ingen hemlighet. Det ser man både på Svalan och på hans imponerande utrustning.

Men Magnus har aldrig förut valt ut bilder till ett föredrag och det var nog litet pirr i magen när klockan närmade sig sju, och när dessutom två ”gamla” lärare hade bänkat sig bland

Rättelse:

Intilliggande bild från sid 30 i förra numret av FiN är tagen av Anders Jonsson och ingen annan.

publiken.

Men av eventuell premiärnervositet märktes inget. Magnus guidade oss igenom ett år vid Kvismaren som om han aldrig gjort annat. Och urvalet av bilder hade den helt rätta blandningen av de vanliga arterna och tillfälliga gäster. En bild som man minns var en helt vanlig, men ovanligt vacker, kaja. Magnus kommentarer var också av högsta klass, med både påpekande av artkaraktärer och upplysningar om de olika arternas uppträdande vid Kvismaren.

Jag är säker på att detta inte är Magnus sista föredrag, och vi som var där kan säga att vi bevittnat en premiär som smakar mer. Vi ses på ett möte om några år, Magnus! ◀

Pensionärsdjävlar

Jaha ja! Nu skall man göra sig ovän med 95 % av alla fågelskådare i Sverige. För visst känns det som 95 % av alla fågelskådare nu för tiden är pensionärer? Redan rubriken kan tyckas väl utmanande. Den är i själva verket direkt plankad ur ett tv-program från en av alla dessa kanaler som det egentligen inte går att titta på. Detta för att alla program bryts av ändlös och irriterande reklam. Trots det har jag med visst nöje följt ett program som heter just Pensionärsdjävlar. Jag hade självfallet kunna göra programmet bättre själv men har ändå funnit stort nöje i skämten. I stort sett går de ut på att ett antal pensionärer lurar föredragsgästerna yngre människor medan en dold kamera spelar in allting. Skämten handlar oftast om sex, lyten, sprit eller andra droger, vilket

är helt i min smak. Att hustrun tycker det är grottmänniskonivå på programmet känns förstås lite kränkande för en sann humorist. Nog om detta. Just ordet pensionärsdjävlar är ett ord som dykt upp i tankarna allt oftare ute fågelmarkerna. För enkelhetens skull kallas fenomenet för "PD" i fortsättningen. Det ser ju illa ut med svärord hela tiden.

Jag vet inte riktigt när det började. Sakta krypande som en ond mara har de börjat dyka upp på alla upptänkliga ställen. Folk som alltid gjort rätt för sig går plötsligt och slår dank hela dagarna. Ofta med ovårdad klädsel och hygien går de likt tonårgång omkring och tär på mina surt inbetalade skattekronor. Fy fanken! Mitt favoritställe Klåvudden är numera i stort sett omöjligt att åka till. Om jag så är nere före gryningen så nog står det en PD före mig. En för resten! I regel är det en hel liga. Har i skrivande stund varit där 5 gånger i år och vid samtliga besök blivit störd av dessa fördömda PD. Inte nog med att de tagit min favoritsten på hällen. De väsnas och stöjar som en hel lekskoleklass. Huvudsakliga ärendet verkar vara att fika och berätta gamla historier från andra världskriget. Till råga på allt elände verkar de ha förbaskat roligt. Trots sin höga ålder har de inte förstått att det här med fågel-skådning minsann inte skall vara roligt. Uppfostrad som man är i NFU (Närkes Fältbiologiska Ungdomsförening), lärde man sig kvickt att ära sin kikare. Ständig sömn- & matbrist. Fysiska utmaningar så som 3-milamarscher eller 5-mils cykelturer upp på Villingsbergs skjutfält för att bygga vindskydd var vardagsmat. Det var fågel-skådning det! Tacka fanken för att man inte stod och tjatade i onödan när man äntligen fick stanna till och titta i kikaren. Fördelen var att när man senare i livet gjorde lumpen så var den som en "walk in the park". Om uttrycket tillåts?

Men tillbaka till PD. Min hemmalokal Kvismaren är stört omöjlig att besöka utan att bli störd. Området runt Öby kulle är numera så kontaminerat av inte bara PD, utan också av en massa Svenssons så där går inte att hitta någon kikarfrid. I Hammar är det likadant.

Horderna av PD har helt enkelt tvingat mig att skåda i utmarkerna. Numera trampar jag omkring på Fräknabotten, Ökna utmarker och liknande platser. Det är lugnt och skönt men rätt begränsat med fågel. Kvismarens i mitt tycke vackraste plats, Åslaholmen, har varit en fristad. Ända tills två aftonfalkar höll hov där några dagar. Helt plötsligt var halva Mellansveriges PD där. Den dagen fick tillbringas i södra Sörön. I ett alkärr. Om myggen hade kläckts? Jo då!

Nej! Det är dags för radikala förändringar. För att skapa livsrum åt oss vanliga fågel-skådare så tänkte jag att man kunde skapa PD fria områden. Enklast är att skapa ett regelverk för besök av PD. Tid och plats när PD tillåts skall anges tydligt. Jag har inget färdigt förslag ännu men har ändå hunnit fundera lite. Ett utkast i all enkelhet presenteras nedan. Utkastet anger alltså när det är öppet för PD. Övrig tid är till för vanliga hederliga fågel-skådare.

Kvismaren: Nattetid hela perioden 1 november- 15 februari. Samt dagtid mellan 13.00-15.00 25-29 juni. Öby kulle är öppen för besök vid ormgrop under begränsad tid.

Klåvudden och Nydalen. Öppet för PD på eftermiddagarna året runt. Dock inte senare än 17.00.

Oset och Rynningeviken. Se Kvismaren.

Södra Hjalmarstranden inklusive Ässön. (Gäller hela området). Fritt tillträde så fort isen ligger skridskostark. Dvs. minst 10 cm tjock. Gäller givetvis bara nattetid.

Tysslingen. Fritt tillträde dygnet runt under svanfestivalen. (Då går det ändå inte att vara där). Annars se Kvismaren.

Villingsbergs skjutfält samt hela Kilsbergskanten. Dygnet runt 15-30 november samt samtliga dagar då militären har haubitsövningar eller annan explosiv verksamhet. Då även med fritt tillträde till södra Tolsbodatornet.

Som sagt. Detta är bara ett utkast och betydligt fler lokaler kommer att begränsas för PD. Dock tycker jag att vi kan göra stora eftergifter och lämna en del betydande fågellokaler helt

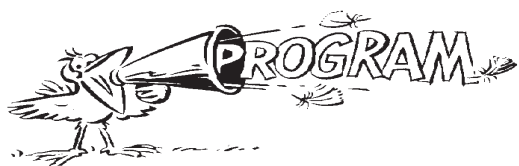
öppna för PD. Det kan vid en första anblick tyckas väl galant men jag är känd för att vara en storsint människa. Några förslag följer.

F.d. Svarten endast de centrala delarna. Knottkärret Bromsrike och Älgflugebo. Samtliga är mindre allmänningar söder om Svartå. Lakaskär samt pappersbruksområdet i Olshammar. Båda i norra Vättern. PD kan också tillåtas åka med Vinöfärjan vintertid, så länge de inte tar plats för vanliga skådare. Även denna lista kommer göras längre. Som en till synes mycket stor eftergift lämnas hela det allmänna vägnätet öppet för PD dygnet runt, året runt!

Detta under förutsättning att berörda fordon är väl uppmärkta med bokstäverna PD samt lackade i självlysande färger. De skall också likt a-traktorer vara hasighetsbegränsade till 30 km/t och alltid välja diket om någon vanlig skådare behöver plats.

Ytterligare eftergifter kan göras under speciella väderbetingelser eller efter särskild prövning. T.ex. lämnas landskapet fritt dygnet runt för besök under dagar med dygnsregn, vindar över 25m/s samt vid temperaturer under -25c

Eder tillgivne Peter Gustafson.

Exkursioner och resor m m

Torsdag 22 - söndag 25 september. Falssterbo i Skåne och Olsäng i Blekinge i september. I år lägger vi resan en vecka senare eftersom rovfågeln också flyttar senare. Fina septemberdagar på Ljungen väntar och vem vet vad som blir höjdpunkten i år? På nerresan till Skåne besöker vi Olsäng i Blekinge, en förnämlig sträcklokal och sedan väntar Skånes alla pärlor. Vi har bokat två stugor på Ljungens camping för att kunna erbjuda kvinnor och män separat boende. För prisuppgift och anmälan, kontakta Ronnie Lindqvist på 070-262 14 17.

Torsdag 13 – söndag 16 oktober. Öland i oktober. Bästa skådningen på året brukar de här dagarna på Öland erbjuda. Förra årets resa var fullspäckad med rara fåglar och i år blir det säkert ännu bättre. Tidig avfärd på torsdagen från Örebro som vanligt. En mycket lättsam och trevlig resa även för nybörjare. Tre av Erlings stugor i Grönhögen är bokade; två för killar och en för tjejer.

För prisuppgift och anmälan, kontakta Ronnie Lindqvist på 070-262 14 17.

Vid resor med övernattningar tas en mindre avgift ut av deltagarna för administration och till fågelskydd. Om du vill ha hjälp med skjuts vid våra exkursioner kontakta respektive ledare. Bilresor betalas direkt till föraren med 6 kr/mil och resenär.

Inomhusmöten 2011

Torsdag 15 september kommer Christian Cederroth från Segerstad på Öland till vår förening och visar bilder och berättar under rubriken Fåglar ur fyelperspektiv. Entréavgift 50 kr exkl. fika.

Torsdag 20 oktober berättar Tomas Haraldsson under rubriken Syrien - från Alpseglares till Ökenpipare. Vi får i ord och bild följa med till ett okänt land som fram tills nyligen varit svårtillgängligt för omvärlden men som nu gläntar på en veritabel skattkista i form av både kulturhistorisk och ornitologisk rikeedom.

Torsdag 17 november kommer Ingemar Lind att visa sin nya film om ovanliga fåglar. Entréavgift 30 kr exkl. fika.

Inomhusmötena äger rum kl 19.00 i Vasakyrkan, Vasagatan, Örebro

NOF:s försäljningsmaterial

NOF-kåsa , mörkgrön, m. NOF-logga	30 kr
NOF-dekal små	3 kr/st
stora	10 kr/st
Artlista Närke	gratis

Vill du handla? Vänd dig till **Bengt Jalsborn**
Vallnäsvägen 3, 703 58 Örebro, Tel. 019-12 70 80,
070-113 47 99. E-post: b.jalsborn@glocalnet.net

Småfågelholk	60 kr/st
Uggleholk	250 kr/st

Holkbeställningar: Tage Carlsson tel. 0582-66 00 11.
Porto + frakt tillkommer

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Rapportmottagare:

Lage Johnson, Bondvrak, 715 92 Stora Mellösa,
tel. 019-44 62 83 eller 070-309 00 00
E-post: lage.johnson@ibs.se

Övriga medlemmar: Peter Gustafson,
Anders Kronhamn, Andreas Sandberg och
Johan Åhlén

Osetkommittén

Kommittén för skötsel av naturreservatet Oset-Ryn-
ningeviken. NOF:s representant är:

Leif Sandgren, Tuppa Klaras väg 18, 702 29 Örebro
tel. 070-256 73 95. E-post: leif.sandgren@telia.com

Svansjön Tysslingen

NOF:s representant i stiftelsen:

Helny Olsson, Arvaby, 719 95 Vintrosa, tel 019-29
90 03 eller 070-5762981. E-post: helny@telia.com

NOF:s Ungdomsgrupp

Albin Lundkvist, Sörbyvägen 19, 702 21 Örebro,
tel. 076-822 12 15,
E-post: jagheteralbin_90@hotmail.com

Ann-Margret Elmroth, Rusthållaregatan 14,
702 83 Örebro, tel. 019-32 01 83, 070-637 15 95,
E-post: elmroth@telia.com

NOF:s tjejgrupper

Annika Lorin, tel: 019-24 48 46
Ami Sundén, tel: 070-944 73 00

Fågelakuten

Besvarar frågor om skadade eller tillvaratagna fåg-
lar. Tar hand om skadade fåglar för rehabilitering.
E-post: fagelakuten@telia.com. Se även vår hem-
sida: www.nofnet.se

Fågeldoktor'n

Staffan Ullström, Gällersta PL 20, 705 94 Örebro,
tel. 019-23 92 37

Övriga

Leif Sandgren, Örebro, tel. 070-256 73 95

Tage Carlsson, Vretstorp, tel. 0582-66 00 11

Leif Bertilsson, Fjugesta, tel. 0585-311 46

Ulla Wallin, Frövi, tel. 0581-331 79

Statens vilt

Den som påträffar ett dött djur av nedanstående
arter skall anmäla detta till polisen för vidarebe-
fordran till något av landets större naturhistoriska
museer.

Artlista för fåglar:

Fiskgjuse	Svarttärna
Bivråk	Storkar
Örnar	Rördrom
Glador	Lunnefågel
Kärrhökar	Salskrake
Falkar	Svarthalsad dopping
Tornuggla	Skärfläcka
Hökuggla	Gråspett
Berguv	Vitryggig hackspett
Fjälluggla	Mellanspett
Lappuggla	Kungsfiskare
Slaguggla	Härfågel
Fjällgås	Blåkråka
Skräntärna	Sommargylling

Skjutfältsbesök?

Planerar du utflykt till Kilsbergen och skjutfälten
kan du kolla på webbplats www.skjutfalten.se vilka
dagar dessa är avlysta.

Ringmärkta fåglar

Ringar från döda eller avlästa data från levande
fåglar sänds till:

Naturhistoriska riksmuseet, Ringmärknings-
centralen, Box 50 007, 104 05 Stockholm
tel. 08-5195 40 80. Fax 08-5195 42 44.

Uppge plats, omständigheter som dödsorsak, tid
m m för fyndet.

Rapportera via webb:

<http://www2.nrm.se/rc/rc-formular.html.se>

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet Hans Waern	1
Detta nummer Redaktionen	3
Ny styrelsemedlem Håkan Carlestam	3
Fågelrapport för Närke 2010 Regionala rapportkommittén	3
Konsten att vara en ung ornitolog Edwin Elmroth	31
Garphyttans nationalpark söndag 6 februari 2011 Marianne Johansson	32
Föreningsmötet i mars Åke Lorin	33
Bilder från Kvismaren - Magnus Friberg Ulf Jorner	34
Pensionärsdjävlar Peter Gustafson	34
Program	36